

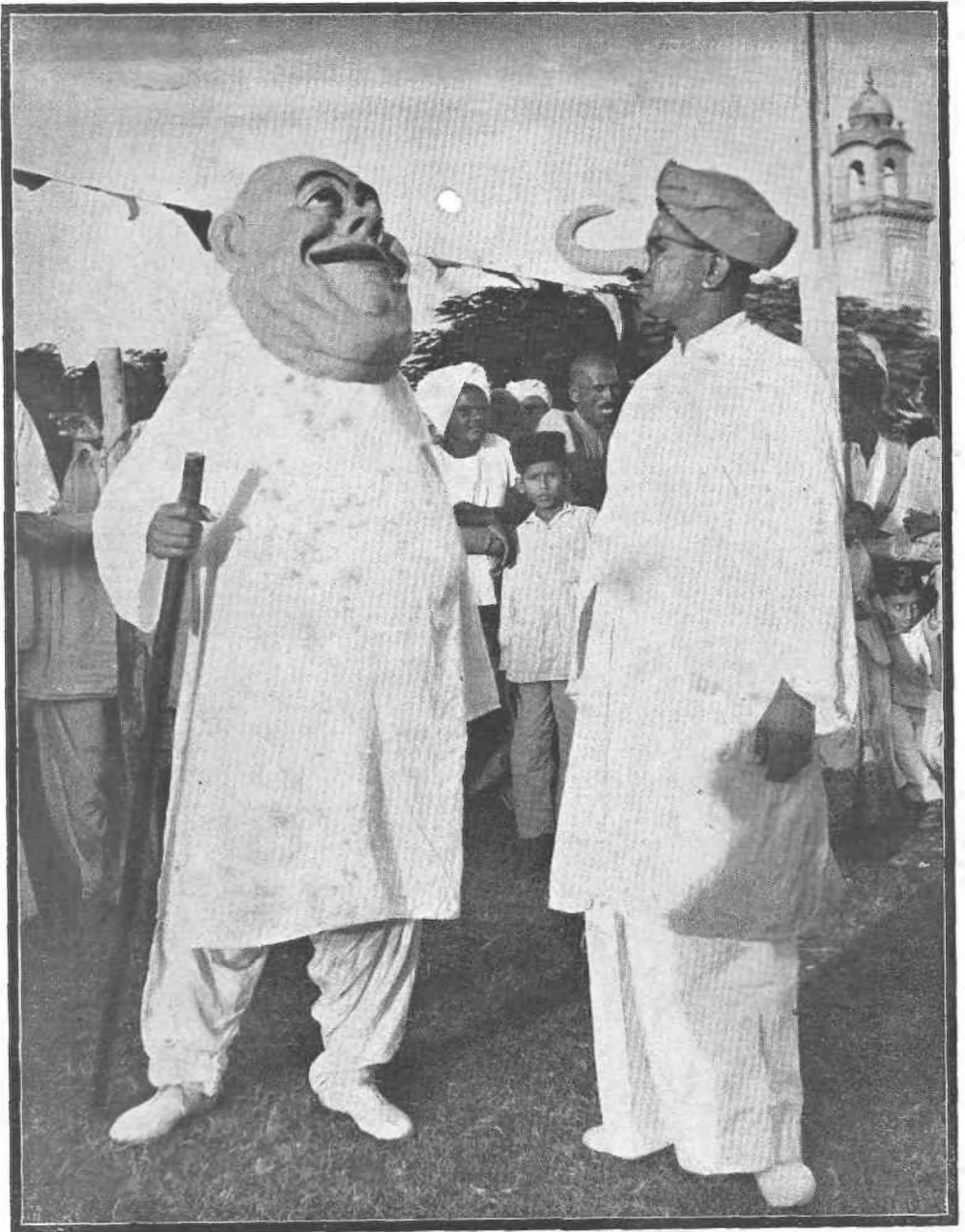
చందమామ

విజ్ఞల కథల మాసపత్రిక



1st June '56





బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

ఎవరికోసం వచ్చినారో
ఎరుగ జెప్పండి

పంపినవారు :
క. గౌ. జానకి, ఇ. తాండపాడు

రాజా సులోచన తెలుపుకు, మరియు శుద్ధతకు లక్స్ టాయిలెట్ సబ్బును కోరుకొనును

రాజా సులోచన సౌందర్య సూచనలు



"మీ చర్మమును
మృదువుగాను మరియు
మనోహరము
గాను వుంచు
కొనుటకు..."



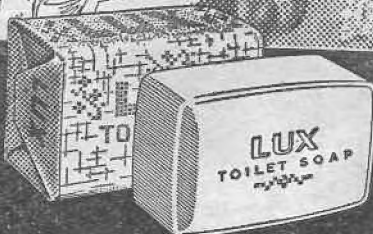
"లక్స్ టాయిలెట్
సబ్బుయొక్క... మీగఢ
వంటి మరగతో బాగా
దుద్దురు—అది
ఎంతో పరిమళ
మైవడి.



శరణాత కడిగివేసి
తుడుచుకొనుదు
మీరు ఎంతో
హాయిగా
మందురు!



శరీరమంతట సౌందర్యము
కోరకు పెద్ద పైజా సబ్బును
పువ్వుమోగించుదు
—నేను చేయు
చున్నట్లు."



వివిధా శారంగం
సౌందర్యమునిచ్చు
శుద్ధమైన తెల్లని సబ్బు

భారతదేశంలో తయారుచేయబడినది

LTS. 476-50 TL

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు
వింతలు - విశేషాలు

మిత్రప్రేమ ... 4

మకరదేవత
(సీరియల్) ... 9

జయాపజయాలూ ... 18

కృతఘ్నుడు (జా.క.) 30

తల్లి కూతుళ్లు - 6 ... 33

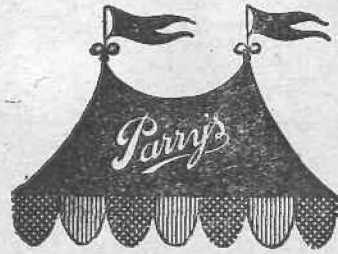
మిత్రభేదం (గే.క.)... 41

గుడ్డివాడి యుక్తి ... 45

ఇంద్రజాలం ... 50

చిత్రకథ ... 56

ఇవిగాక రంగుల బొమ్మ కథ,
ఘోటా శిర్షికల పాటీ, వార్తలు,
విశేషాలు, మొదలైన మరి
ఎన్నో ఆకర్షణలు.



ఇప్పుడు ప్యారీ కంపెనీవారి ఉంగరమువంటి
పెప్పరమింట్లు దొగురున్నాయి



3 రుచికరమైన రకములు!



అహో, ఎంత దాగున్నాయి!
నాటి తియ్యని రుచిని ఇలాగా ఉంచుకుంటే,
గుర్రముగా మరియితే అదో గొప్పరమంగా నింపే
ఉండేలా ప్యాకప్ చేయబడినది.

అమూల్యమైన క్షణాన్ని చిరస్మరణీయంగా చేసుకోండి !



ఎల్లప్పుడూ జ్ఞాపకంలో ఉండవలెనని మీరు కోరే క్షణములు కొన్ని ఉంటవి. గెవాపాన్ 33 ఫిలిం ఉపయోగించి—ఇంటిలోవలగాని బయటకాని—చక్కటి స్పష్టమైన ఫోటోగ్రాఫులు తీయండి. అవి ఎల్లప్పుడూ కన్నులకు కట్టినట్లు, చిరస్మరణీయంగా ఉంటవి.

Gevapan

గెవాపాన్ 33° ఉచితముగా పంపి వివరములకున్ను,
గెవార్ట్ ఎక్స్‌పోజర్ కార్డ్స్‌లేటరుకొరకున్ను వ్రాయండి :

ALLIED PHOTOGRAPHICS PRIVATE LIMITED
ఎల్లయిడ్ ఫోటోగ్రఫిక్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

(మెయిలింగ్ డిపార్టుమెంటు)

కస్తూరి బిల్డింగ్స్, జంషెడ్టీ తాతా రోడ్డు, బొంబాయి -1
ప్రతి గురువారమూ రాత్రి 8-00 గంటలకు (41 మీటర్ బ్యాండు)
నిహోన్ రేడియోమీద ఎ.పి.ఎల్. వారి 'ఫోటో-మేటా' వివరి.



ఎల్లప్పుడూ మా 'కళా' అగరు వస్తువులనే వాడండి

మా ప్రత్యేకతలు :

- * మైనూరు స్పెషల్ అంబర్ వత్తులు
- * కళా గులాబి దర్పార్ వత్తులు
- * కళా స్పెషల్ బెడ్రూమ్ బవాజి వత్తులు
- * కళా అగరు వత్తులు
- * కళా గులాబి అగరు వత్తులు
- * కళా దర్పార్ వత్తులు.....మొదలైనవి.

ఒకసారి అర్ధరచ్చిన మీకే తెలియగలదు.

ఉత్పత్తిదారులు :

కళా పర్ఫ్యుమరీ వర్క్స్, అ వెన్యూ రోడ్డు
బెంగళూరు - 2



**ఆంధ్రుల
చరిత్ర సంస్కృతి**

ప్రతి ఆంధ్రుడు చదువ
దగిన నష్టగ్రంథము. ఆంధ్ర
రాష్ట్ర సాధనకు మిక్కిలి
తోడ్పడిన గ్రంథము.

పే. 500. వెలరు. 6 0 0



బాలసరస్వతి

పిక్టోరియల్ మీడియం డిక్షనరీ

(ఇంగ్లీషు-ఇంగ్లీషు-తెలుగు)

విద్యకు, విజ్ఞానానికి, పరీక్షలో విజ
యానికి ఈ డిక్షనరీ పుష్కలమైనది.

1000 పేజీలు. పూర్తిక్యాలిక్ టైండు

మీడియం ధర 9 0 0

జెం డిక్షనరీ ధర 4 8 0



గానకళాబోధిని

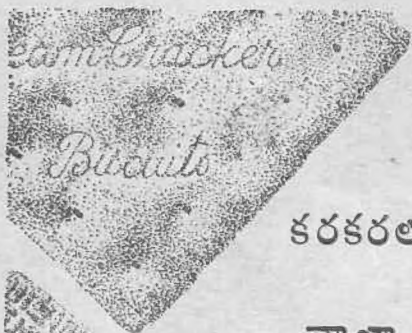
అపూర్వ సంగీత గ్రంథము.
గొప్ప అనుభవజ్ఞులచే రచించ
బడినది. సంగీతము నేర్చుకొను
టకు, సాధనకు, పరీక్షలకు
విన్నలకు పెద్దలకు ఉపయుక్త
పడు గ్రంథరాజము.

పే. 1000. రు. 10 0 0

తమ అత్తరుతోపాటు
అడ్వాన్సు
పంపగలరు.

వలయువారు : బాలసరస్వతి బుక్ డిపో, కర్నూలు.

బ్రాంచి : నెం. 6, సుంకురామచెట్టి వీధి, మద్రాసు.



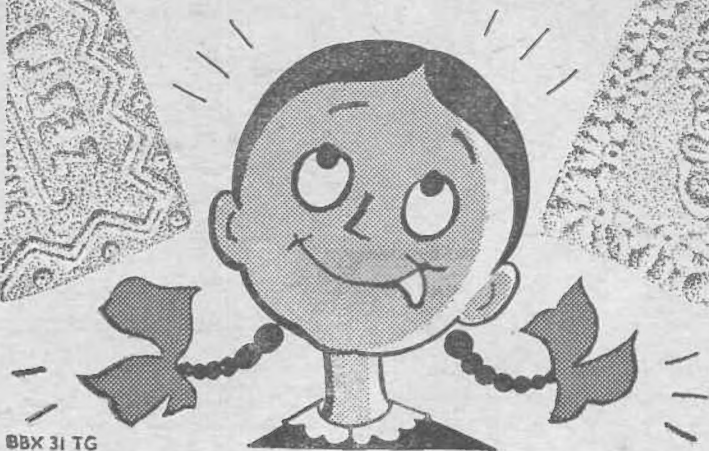
కరకరలాడే...

తాజా...

రుచికరమైన...

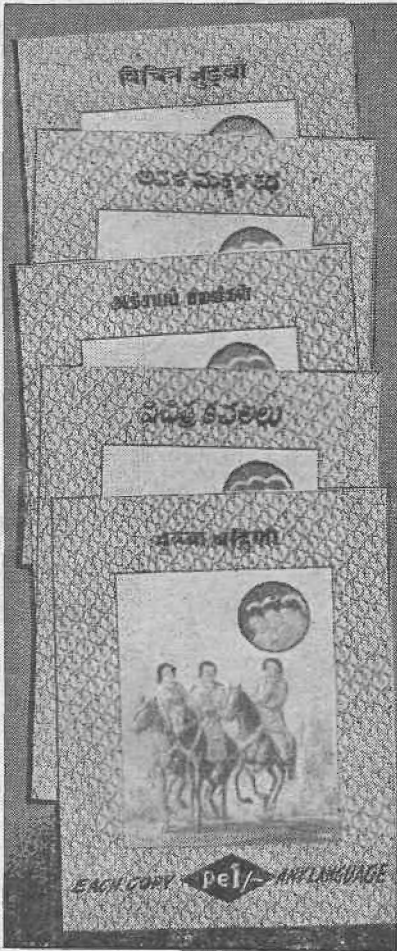
శ్రేష్ఠమైన బిస్కెట్లు

బ్రిటానియా



BBX 31 TG

విచిత్ర కవలలు

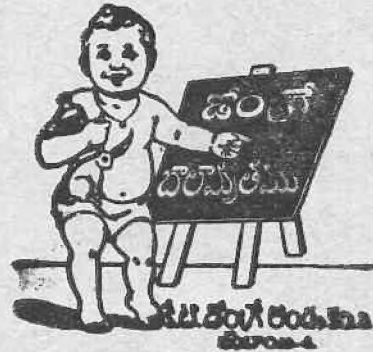


పోస్టేజి 0-2-0 అదనము

1-8-0 పంపిన కాపి రిజిస్టర్డ్ ద్వారా పంపబడును.

ఏ జెంట్లకు మామూలు కమిషన్

★ ★ ★
చందమామ పబ్లికేషన్స్
మదరాసు - 26



జాతక కథలు

(బుద్ధుని పూర్వజన్మములు)

★

'చందమామ'లో ప్రచురింపబడిన

ప్రఖ్యాత కథలు

పుస్తకరూపంలో అందంగా వెలువడినవి.

వెల : 0-12-0

ఏజెంట్లకు మామూలు కమిషన్ యిస్తాము.

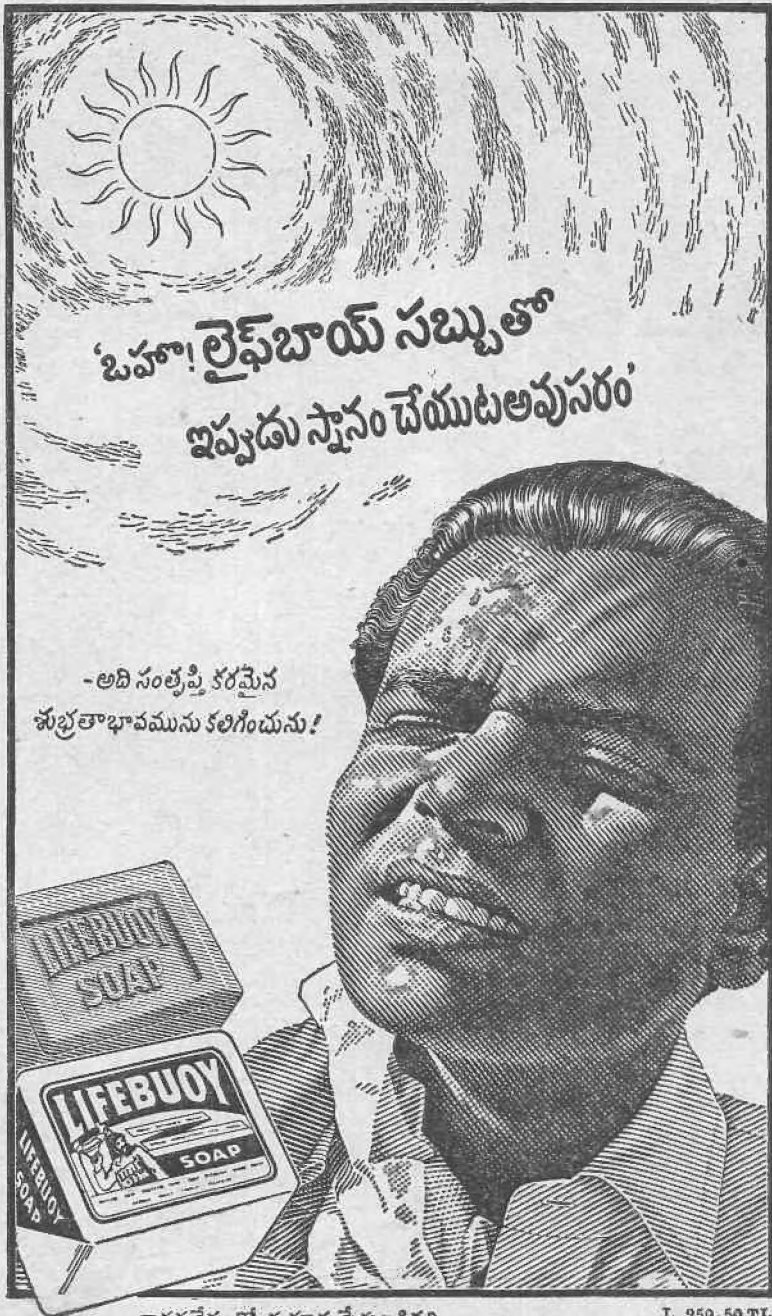
అర్డర్లు అద్వాన్సుతోనహా పంపండి.

★

చందమామ పబ్లికేషన్స్

(పుస్తకశాఖ)

మదరాసు - 26.



-అది సంతృప్తి కరమైన
శుభ్రతాభావమును కలిగించును!

భారత దేశంలో తయారు చేయబడినది

L. 250-50 TL



“అహా! ఈ స్నేహలు
బాగున్నాయి. నాకూ ఖరీదైన
కేమేరా ఉంటే ఎంత
బాగుండును!”

“ఎందుకు? నాది మామూలు
‘బ్రాస్’ మోడలే.
కాని నేను ఎప్పుడూ
కోడక్ ‘ప్లస్-ఎక్స్’ ఫిల్మానే
ఉపయోగిస్తాను.
దానితో వివరములు
అద్భుతముగా వస్తాయి.”



ప్రతి చిన్న వివరమును స్పష్టముగా
తీయటకు కోడక్ ‘ప్లస్-ఎక్స్’ ఫిల్మానే
వాడండి. ఇది ముఖ్యముగా ఎన్-లార్జ్
మెంట్లు తీయటకు వీలుగా ఉంటుంది.
నమయానికి అయిపోయిందనే తొందర
లేకుండా ఎల్లప్పుడూ రెండు రోజుల పిమ్మట
కొనండి — ఒకటి వాడుటకు, రెండవది
చేతికాపుగా ఉంటుంది.



కోడక్ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో స్థాపితము. కంపెనీ సభ్యుల బాధ్యత
పరిమితము) బొంబాయి - కలకత్తా - ఢిల్లీ - మద్రాసు

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్ర పాణి'

గౌతమ బుద్ధుడి 2500 వ జయంతి వార్షికోత్సవం మే 24 తేదీనుంచి జరుగుతున్నది. సారనాథ్ వద్ద జరుగుతున్న ఈ ఉత్సవంలో ఇండియా, చైనా, సింహళం, ఇండో నీసియా, బర్మా మొదలైన అనేక దేశాలు తమ ప్రతినిధి వర్గాలను పంపి పాల్గొంటున్నాయి.

అనేకమంది ప్రవక్తలూ, బోధకులూ ఉద్భవించడానికి ప్రాచ్య సంస్కృతి కారణభూతమయింది. బుద్ధ భగవానుడు "అసియా జ్యోతి" అని ప్రపంచ మేధావులనేకులు ప్రవచించి ఉన్నారు.

అదృష్టవశాత్తూ మన దేశం బౌద్ధసంస్కృతి చిహ్నాలను పునరుద్ధరించుకున్నది; ఏమంటే, ఈ చిహ్నాలు అంతశ్శాంతిని, బహిష్శాంతిని సూచిస్తాయి.

జూన్

1956



సంపుటి 18

సంచిక 6

అట్టమోది బొమ్మ

ఒకనాడు దూర్వాసుడు పదివేలమంది శిష్యులతో దుర్యోధనుడికి అతిథిగా వచ్చాడు. దూర్వాసుడు పరమ కోవిష్ఠి. ఏమాత్రం తప్పు జరిగినా శపించేస్తాడు. అందుచేత దుర్యోధనుడు ఆ మునిపట్ల ఎంతో శ్రద్ధాభక్తులు చూపి ఆయనను చాలా సంతోషపెట్టాడు. "దుర్యోధనా, నాకు అతిథ్యం ఇవ్వటంలో నీవు చూపిన భక్తికి సంతోషించాను. ఏమి పరం కోరుతావో కోరుకో!" అని దూర్వాసుడన్నాడు.

"స్వామీ! నా దాయాదులైన పాండవులు కామ్యకవనంలో వుంటున్నారు. మీరు మీ శిష్యుగణంతో అక్కడికి వేళగానివేళ వెళ్ళి అతిథ్యం కోరండి. ఇదే నా కోరిక," అన్నాడు దుర్యోధనుడు.

దూర్వాసు డిందుకు ఒప్పుకుని, తన పదివేలమంది శిష్యులతోనూ బయలుదేరి, కామ్యక వనంలో పాండవులుంటున్న చోటికి మధ్యాహ్నం దాటి నాక చేరుకున్నాడు. ధర్మరాజు తన తమ్ములతోసహా దూర్వాసుడికి నమస్కరించి స్వాగతం చెప్పాడు.

"ధర్మరాజా, నేనూ నా శిష్యులూ ఇంకా భోజనం చెయ్యలేదు. మేము గంగకు వెళ్ళి స్నానంచేసి వచ్చేలోపుగా మాకు భోజనం సిద్ధంచేయించు," అంటూ శిష్యుగణంతోసహా, సమీపంలోనే వున్న గంగానదికి వెళ్ళిపోయాడు.

అప్పటికే ద్రౌపది అక్షయపాత్రలో అన్నం వండి తన భర్తలకూ, అతిథులకూ పెట్టి, తాను తిని అక్షయపాత్రను కడిగివేసిందికూడా. దూర్వాసుడికి, ఆయన శిష్యులకూ ఎలా భోజనం పెట్టాలో తోచక అమె కృష్ణుణ్ణి ధ్యానించింది.

వెంటనే శ్రీ కృష్ణు డక్కడికి వచ్చాడు. "నాకు అకలి దహించుకు పోతున్నది. వెంటనే భోజనం పెట్టు," అని ఆయన ద్రౌపది నడిగాడు. "నీవే నన్ను పరీక్షిస్తున్నావా? అక్షయపాత్ర కడిగేశానుకూడా!" అన్నది ద్రౌపది.

"ఏ మూలనన్నా ఒక్క మెతుకు ఉండకపోదు. చూసి నాకు పెట్టు," అన్నాడు శ్రీకృష్ణుడు. అక్షయపాత్ర తెచ్చి ద్రౌపది కృష్ణుడికి చూపింది. శ్రీకృష్ణుడు పాత్రనుంచి ఒకేఒక మెతుకు తీసి నోటవేసుకున్నాడు. మరుక్షణమే దూర్వాసుడికి, ఆయన శిష్యులందరికీ పాట్టలు ఉబ్బరించి, త్రేపులు ఆరంభమయాయి.

"ఈ స్థితిలో మనం వెళ్ళి ధర్మరాజు పెట్టే భోజనం ఎలా తిన గలం? తీరా వంట చేయించి తినకపోతే ఆయన శపించగలడు!" అనుకుంటూ, వారు గంగలోనుంచి బయటికి వచ్చి పాండవులవద్దకు రాక అటే వెళ్ళిపోయారు.

అఖండ విజయం

పూర్వం కాశీరాజ్యంలో గంగాతీరాన ఒక నిరుపేద ఉండేవాడు. అతనికున్న ఆస్తియావత్తూ ఒక పారమాత్రమే. ఈ పారతే అతను మడులు తవ్వి, కూరగాయలు పండించి, వాటిని అమ్ముగా వచ్చిన కొద్ది డబ్బులతో ఆతికష్టమీద పొట్టపోసుకుంటూ ఉండేవాడు.

ఈ విధంగా కొంతకాలం జీవితం వెళ్లబుచ్చాక ఆ పేదవాడికి వైరాగ్యం కలిగి, పరమార్థచింత పట్టుకున్నది. అందుచేత అతను తనకున్న ఒక పారసూ ఒక చోట రహస్యంగా పూడ్చిపెట్టి, బైరాగిగా అడవులలో తపస్సు చేసుకోబోయాడు.

ఆయితే అతనికి తపస్సుమీద మనసు కుదరలేదు. ఎందుకంటే మాటిమాటికి అతని బుద్ధి పారమీదికే వెళ్లసాగింది. అది ఏమవుతుందోనన్న విచారం తీవ్రంగా బాధించేసరికి అతను తపస్సు మాని, తిరిగివచ్చి పారను తవ్వి తీసుకుని తిరిగి కూరలు పండించసాగాడు.

ఇలా అతను అరుసార్లు ప్రపంచమీద విరక్తిచెంది అడవులకు వెళ్లడమూ, పారమీది మమకారంకొద్దీ తిరిగి రావటమూ జరిగింది. ఏడవసారికూడా అతను పారకోసం తపస్సు మాని తిరిగివచ్చాడు. ఈ పారే తన పరమార్థచింతను పాడుచేస్తున్నదని అతనికి తోచింది. అందుచేత అతను ఆ పారను తీసుకుని గంగవద్దకు వెళ్ళాడు. దానిని రెండు చేతులా పట్టుకుని గిరగిరా తిప్పి నీటిలోకి విసిరివేశాడు. అది ఎక్కడ పడుతుందో కనబడకుండా ఉండగలందులకు కళ్ళు గట్టిగా మూసుకున్నాడు.

ఈ విధంగా పార బెడద వదిలిపోయింది. అతను పరమానందంతో ఎలుగెత్తి, “గలిచాను! గలిచాను!” అంటూ కేకలుపెట్టసాగాడు.

సరిగా అదే సమయానికి ఆ వక్కగా కాశీదేశపు రాజు, యుద్ధంలో గెలిచి తన సైన్యాలతో సహా తిరిగివస్తున్నాడు. పేదవాడు “గలిచాను!” అని కేకలుపెట్టటం అయినకు వినపడింది. అయిన అతణ్ణి పిలిపించి, “నేనుకూడా శత్రువులను గెలిచే వస్తున్నాను. కాని నీవు పొందే ఆనందం నేను పొందటంలేదు. నీ గెలుపులో విశేషం ఏమిటి?” అని అడిగాడు.

పేదవాడు తాను సాధించిన విజయంగురించి చెప్పాడు. రాజు కొంచెం ఆలోచించి, “నీ విజయమే గొప్పది. ఇప్పుడు నువ్వెక్కడికి పోతున్నావు?” అని అడిగాడు.

“హిమాలయాలకు,” అని పేదవాడు జవాబిచ్చాడు.

“వద, నేనూ వస్తున్నాను!” అంటూ రాజు, తన రాజ్యాన్ని ఐశ్వర్యాన్ని త్యజించి, ఆ పేదవాడివెంట బయలుదేరాడు.





మిత్ర వ్రేము

గంగాతీరాన ఒక గ్రామంలో జయప్రతాపు లని ఇద్దరు క్షత్రియ కుమారులుండేవారు. వారు పసితనంనుంచీకూడా అత్యంత స్నేహితులు. వారు యుక్తవయస్సు వచ్చేవరకు విద్యాభ్యాసం చేసి, ఏ రాజులవద్దనైనా కొలువుచేసుకోవటానికి చెరోకవేషా వెళ్లారు.

వారిలో జయుడు అమరావతి నగరంలో విదర్భదేశపు రాజువద్ద కొలువు సంపాదించి, తన శౌర్యవిశ్వాసాలచేత తన ప్రభువును మెప్పించి పైకివచ్చాడు. అదేవిధంగా ప్రతాపుడు ఉజ్జయిని నగరంలో మాళ్వ దేశపు రాజువద్ద కొలువులో ప్రవేశించి పెరు ప్రతిష్ఠలు తెచ్చుకున్నాడు.

పన్నెండేళ్లపాటు బాల్యమిత్రులు ఒకరి నొకరు చూసుకోకుండానే కాలం జరిగి పోయింది. కాని వారు ఒక్కనాడుకూడా ఒకరి నొకరు మరవలేదు. అమరావతి నుంచి ఎవరైనా ఉజ్జయినికి పోతుంటే

వారివెంట జయుడు తన మిత్రుడికి అపూర్వమైన వస్తువులు కానుకగా పంపే వాడు. అదేవిధంగా ఉజ్జయిని నుంచి అమరావతి వెళ్ళేవారివెంట ప్రతాపుడు జయుడికి కానుకలు పంపుతూండేవాడు.

కొంతకాలానికి జయుడికి తన బాల్య మిత్రుణ్ణి కళ్ళారా చూడాలని తీవ్రమైన కోరిక కలిగింది. అతను రాజుగారివద్ద సెలవుతీసుకుని బయలుదేరి అమరావతి నుంచి ఉజ్జయినికి వెళ్ళాడు. ప్రతాపుడి అనందానికి మేరలేదు. అతను జయుడికి సమస్తమైన సౌఖ్యాలూ అమర్చాడు. కాని ప్రతాపుడి సత్కారాలన్నీ బూడిదలో పోసిన వన్నీరుగా మారినట్టు కనబడ్డాయి.

ఆరోజు కారోజు గడుస్తున్నకొద్దీ జయుడు తిండితినటమూ, నిద్రపోవటమూ మానేసి, చిక్కి నీరసించసాగాడు. దీనికి కారణ మేమంటే, ప్రతాపుడి ఇంట జయుడికి



ఒక చక్కని అడవిల్ల కనిపించింది. ఆమెను చూసినదిమొదలు ఆతనికి అపిల్ల ధ్యాస తప్ప మరొకటిలేకుండా పోయింది.

“ఏమిటిది, జయా? ఎందుకిట్లా చిక్కి పోతున్నావు? ని ఒంట్లో సరిగాలేదా? వైద్యుణ్ణి పిలిపించనా?” అని ప్రతాపుడు తన మిత్రుణ్ణి ఆత్రంగా అడిగాడు.

“నీకన్న నాకు అప్తులెవరున్నారు? నిజం చెప్పేస్తాను. మీ ఇంట ఒక అందగత్తెను చూశాను. ఆమెను పెళ్లాడనిపక్షంలో నేను చచ్చి తీరుతాను,” అన్నాడు జయుడు.

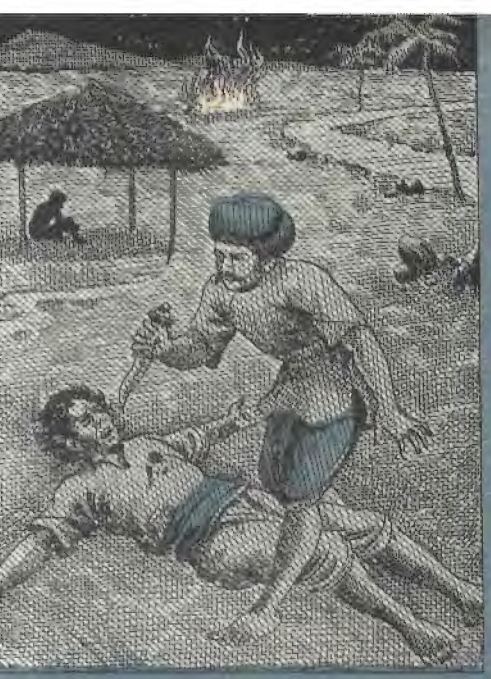
“ఆ పిల్లపేరు మనోరమ. ఆమెకు తలి దండ్రులు లేరు. కాని చాలా అస్తిగలది. మాయింటనే పెరుగుతున్నది. నేను పెళ్ళి చేసుకుంటా మనుకుంటున్నాను. అయితే నువ్వు ఆమెను ఇంతగా ప్రేమిస్తున్నావు గనక, నువ్వే చెనుకో,” అంటూ ప్రతాపుడు జయుణ్ణి బలవంతాన ఒప్పించి, మనోరమ నిచ్చి పెళ్ళి చేసేశాడు. మరికొద్ది రోజులకు జయుడు మనోరమతో సహా ఉజ్జయిని నుంచి అమరావతికి తిరిగివెళ్ళాడు.

కొద్దికాలం గడిచింది. ఉజ్జయినీరాజు చనిపోయి యువరాజు సింహాసనం ఎక్కాడు. గిట్టనివాళ్ళు ప్రతాపుడిమీద చాడీలుచెప్పి ఆతనిని కొలువులోనుంచి తొలగించారు.



త్వరలోనే ప్రతాపుడు అతి బీదస్థితికి వచ్చాడు. ఆతనికి ఏమిచెయ్యటానికి తోచ లేదు. చుట్టుపక్కల అందరూ శత్రు వులుగా మారిపోయారు.

ఈస్థితిలో తనకు జయుడు ఒకడే దిక్కనిపించి ప్రతాపుడు కట్టుబట్టలతో అమరావతి పట్టణానికి బయలుదేరి వెళ్ళాడు. ఆతను నగరం ప్రవేశించేసరికి బాగా చీకటి పడింది. “ఈ చీకట్లో ఈ మానినబట్టలతో, వికృతాకారంతో, పెరిగిపోయిన గడ్డంతో వెళితే జయుడు నన్ను గుర్తిస్తాడో, గుర్తించడో. ఈ రాత్రికి ఎక్కడైనా తల దాచుకుని, రేపు ఉదయం అతన్ని



చూస్తాను,” అనుకుని ప్రతాపుడు ఆ రాత్రి గడపటానికి శ్మశానంవేపు వెళ్ళాడు.

అక్కడ అతను ఒకచోటు చూసుకుని పడుకున్నాడు, కాని నిద్రపట్టలేదు. ఒక రాత్రివేళ అక్కడికి ఇద్దరు మనుషులు వచ్చారు. వారి సంభాషణ చూస్తుండగానే పోట్లాటగా పరిణమించింది. చివరకు ఒకడు బాకుతీసి రెండోవాణ్ణి పొడవ బోయాడు. రెండోవాడుకూడా బాకుతీసి మొదటివాణ్ణి పొడిచాడు. బాకుదెబ్బతిన్న వాడు పెద్ద కేక పెట్టి పడిపోయాడు. పొడిచిన వాడు కంగారుపడి పరిగెత్తుకుంటూ ప్రతాపుడు వదుకున్నవేపుగా వెళ్ళిపోయాడు.

ఇద్దరు వ్యక్తులు పోట్లాడటమూ, ఒకడు మరొకణ్ణి పొడిచి పారిపోవటమూ మొదలైనవి ప్రతాపుడిలాగే ఆ అపరాధివేళ మరి కొందరుకూడా చూశారు. వాళ్ళు హంతకుడు పరిగెత్తినదిక్కుగా పరుగునవచ్చి ప్రతాపుణ్ణి చూసి, అతనే హంతకుడనుకుని, అతన్ని పట్టుకుని కొత్వాలువద్దకు తీసుకుపోయారు. కొత్వాలు ప్రతాపుణ్ణి తెల్లవార్నూ ఖైదులో ఉంచి, మర్నాడు భటులవెంట న్యాయస్థానానికి పంపాడు.

ప్రతాపుణ్ణి విధివెంబడి తీసుకుపోతుండగా, జయ్యడు చూసి గుర్తించి, “ఏమిటిది? ఇతన్ని ఎక్కడికి తీసుకుపోతున్నారు?” అని భటులను అడిగాడు.

“నిన్న రాత్రి శ్మశానంలో ఈ మనిషి మరొక మనిషిని హత్యచేశాడు. విచారణకు తీసుకుపోతున్నాం,” అన్నారు భటులు.

“జిచ్చివాళ్ళల్లారా, శ్మశానంలో హత్య చేసినవాణ్ణి నేను, ఇతన్ని విడిచేసి నన్ను పట్టుకుపొండి,” అన్నాడు జయ్యడు.

“ఇతనెవరో నాకు తెలీదు. శ్మశానంలో రాత్రి హత్యచేసింది నేనే, పదండి,” అన్నాడు ప్రతాపుడు.

భటులకేమీ పాలుపోక ఇద్దర్నీ పట్టుకుని న్యాయస్థానానికి తీసుకుపోయారు.



న్యాయాధికారి ఇద్దరినీ విచారించికూడా హంతకుడెవరో నిర్ణయించలేకపోయాడు.

“ఈ ఇద్దరిలో ఒకడు హంతకుడు, రెండోవాడు పిచ్చివాడు. ఎవరెవరో నిర్ణయించటం నాతరంకాదు. ఇద్దర్నీ తీసుకుపోయి కొరతవెయ్యండి!” అని ఆయన చివరకు తీర్పు చెప్పాడు.

భటులు జయప్రతాపుల నిద్దరినీ వధ్యస్థానానికి తీసుకుపోయి, అక్కడికి చేరిన కొత్వాలుకి న్యాయాధికారి తీర్పు అందజేశారు. శిక్ష చూడటానికి అమరావతీ పౌరులు చాలా మంది గుమికూడారు.

వారిలో అసలు హంతకుడుకూడా ఉన్నాడు. అధికారులు తనను పట్టుకోలేకపోగా ఇద్దరు నిర్దోషులను కొరతవేయిస్తూండటం చూసి హంతకుడికి మండిపోయింది. వాడు కొత్వాలుదగ్గరికి పోయి, “మీ న్యాయం అఘోరించినట్టే ఉంది! అసలు హంతకుణ్ణి నేను. వీళ్లిద్దరినీ విడిచిపెట్టి నన్ను కొరతవేయించండి!” అన్నాడు.

విచారణ చెయ్యనివాణ్ణి శిక్షించటానికి కొత్వాలుకు అధికారంలేదు. ముద్దాయిల సంఖ్య రెండునుంచి మూడుకు పెరిగింది. కొత్వాలు ముగ్గురినీ వెంటబెట్టుకుని న్యాయస్థానానికి వెళ్ళాడు.



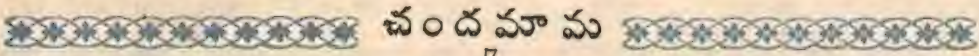
“ఈ హత్యానేరం విచారణ చేసి శిక్ష విధించానే?” అన్నాడు న్యాయాధికారి.

“ఇప్పుడు మరొక హంతకుడు దొరికాడు. తమరు ముగ్గురినీ కలిపి విచారించండి,” అన్నాడు కొత్వాలు.

ఈసారి విచారణలో జయప్రతాపులు తాము హంతకులుకానట్టు ఒప్పుకున్నారు.

“నువ్వు హంతకుడవు కానప్పుడు ఔనని ఎందుకన్నావు?” అని న్యాయాధికారి జయుణ్ణి అడిగాడు.

“అయ్యా, ఈ ప్రతాపుడు నా ప్రాణ స్నేహితుడు. నాకోసం తన సర్వస్వమూ ధారపోసినవాడు. అతన్ని భటులు హత్యా



నేరంపైన పట్టుకుని తీసుకుపోతుంటే, అతను నిజంగా హంతకుడే అనుకుని అతన్ని తప్పించటానికి ఆ నేరం నాపైన వేసుకున్నాను,” అన్నాడు జయుడు.

“నీమాటేమిటి?” అని న్యాయాధికారి ప్రతాపుణ్ణి అడిగాడు.

“నామిత్రుడు తానే హంతకుణ్ణి అనే సరికి నమ్మి, అతన్ని తప్పించటానికి హత్యా నేరం నాపైన వేసుకున్నాను. అంతకంటే ఏమీలేదు,” అన్నాడు ప్రతాపుడు.

న్యాయాధికారి అసలు హంతకుడివైపు తిరిగి, “నీమాటేమిటి? వాళ్ళిద్దరినీ కొరత వేయబోయేదాకా నిజం చెప్పనివాడివి, అప్పుడెందుకు చెప్పావు?” అని అడిగాడు.

“అయ్యో, నాచేత చచ్చినవాడు పాపి, ద్రోహి. అయినా వాణ్ణి ఆత్మరక్షణార్థమై మాత్రమే చంపవలసివచ్చింది. వాణ్ణి చంపి నందుకు న్యాయంగా మీరు నన్ను సన్మానించవచ్చు. కాని అలాచేయరు. కొరత

వేస్తారు. అందుకని నేను బయటపడలేదు. కాని నాకు బదులుగా ఇద్దరు మనుషులు, విపావమూ ఎరగనివారు కొరతపడితే, నేను సరకానికి పోనా? అందుచేత నా నేరం బయటపెట్టాను. నేను బయటపడటానికి కారణం కొత్తాలుగారి సమర్థతకాదు, అసమర్థత,” అన్నాడు.

న్యాయాధికారి దూరం ఆలోచించి ముగ్గురినీ విడిచిపుచ్చుతూ, “నీవు హత్య చేసినప్పటికీ చాలా యోగ్యుడివిగా కనబడతావు. నిన్ను వదిలేసినందువల్ల ఇంకా హత్యలు జరగవనీ, నీకు మనుషుల ప్రాణాలపట్ల గౌరవం ఉన్నదనీ గుర్తించి నిన్ను విడిచిపుచ్చుతున్నాను,” అన్నాడు.

తరవాత ప్రతాపుడు జయుడిదగ్గరే ఉండి, అతనివ్వారా రాజుగారి కొలువులో నౌకరీ సంపాదించాడు. అప్పటినుండి మిత్రులిద్దరూ ఒకరినొకరు జీవితాంతండాకా ఎడబాయక, సుఖంగా జీవించారు.





బుద్ధ భగవానుడు



గౌతమ బుద్ధుని జీవితం

శుద్ధోదనుడు కపిలవస్తు నగరాన్ని పాలించే శాక్యరాజు. ఆయన భార్య మాయాదేవి. ఒకనాటి రాత్రి ఆమె, ఒక తెల్లని ఏనుగు ఆకాశంనుంచి వెలిగిపోతూ దిగివచ్చి, తన గర్భంలో ప్రవేశించినట్టు కల గన్నది. స్వప్నఫలాలను చెప్పేవారి నడిగితే, ఆమె గర్భవాసాన ప్రపంచాన్ని ఉద్ధరించగల మహనీయుడు జన్మిస్తాడన్నారు.

తొమ్మిది మాసాల ఆనంతరం మాయాదేవి, రాజభవనం అవరణలోని మద్దిచెట్టుకింద, మధ్యాహ్నంవేళ, ప్రసవవేదన ఏమీ లేకుండా ఒక మగశిశువును కన్నది.

రాజకుమారుణ్ణి చూడటానికి అనేకమంది వచ్చారు. వారిలో అసితుడనే మునికూడా ఉన్నాడు. ఆయన పసిపాపణ్ణి ఆశీర్వదించటానికి బదులు, అతనిముందు సాష్టాంగ పడి, "నాయనా, నువ్వు మానవులను ఉద్ధరించటానికి అవతరించిన బుద్ధుడవు!" అంటూ నమస్కరించాడు.

కుర్రవాడు కలిగిన ఏడవరోజు మాయాదేవి తనువు చాలించింది. బిడ్డను దాదులు పెంచారు. అతనికి సిద్ధార్థుడని పేరు పెట్టుకున్నారు. ఎనిమిదవ ఏడు రాగానే అతన్ని విశ్వామిత్రుడనే గురువువద్ద చవవవేశారు. కాని ఆ బాలుడికి తెలియవలసిన విషయాలన్నీ అదివరకే తెలుసు. అతనికి అప్పటికింకా

బాధా, భేదమూ అనుభవంలోకి రానప్పటికీ, వాటిని అర్థం చేసుకున్నవాడులాగా కనిపించేవాడు; నేరులేని జంతువులపట్ల ఎంతో దయాదాక్షిణ్యాలతో ప్రపరించేవాడు.

ఒకనాడు రాజభవనంమీదుగా హంసల గుంపాకటి ఎగురుతూ వచ్చింది. సిద్ధార్థుడి వినతం డ్రీ కుమారుడు దేవదత్తుడు బాణంతో ఒక హంసను పడగొట్టాడు. రెక్కలో బాణం గుచ్చుకున్న ఆ హంసను సిద్ధార్థుడు ప్రేమతో ఎత్తి, బాణం లాగేసి, హంసను నిమురుతూ భయం పోగొట్టాడు. దేవదత్తుడు ఆ హంస తనదన్నాడు. ప్రాణులు ప్రాణం రక్షించినవారికి చెందుతాయిగాని, చంపయత్నించినవారికి చెందవనివాదించి, సిద్ధార్థుడు హంసను ఇవ్వ నిరాకరించాడు. గాయం నయమయ్యాక అతను హంసను స్వేచ్ఛగా పదిలేశాడు.

యువరాజుకు పద్దెనిమిదేళ్ళు నిండాయి. కాని అతని భవిష్యత్తుగురించి రాజుకు అందోళనగా ఉన్నది. ఎందుకంటే, దైవజ్ఞులు అతన్నిగురించి చెబుతూ, అతను రాజాధిరాజైనా అవుతాడు, సర్వ సంగ పరిత్యాగి అయినా అవుతాడని చెప్పి ఉన్నారు. తన కుమారుణ్ణి సౌఖ్యబంధాలలో ఉంచటం మంచిదని రాజుకు తోచింది. మిగిలిన బంధాలకన్న ప్రేమబంధం దృఢమైనదని,



అతనికి నచ్చిన కన్యను చూసి పెళ్లిచేయటం యుక్తమని పెద్దమంత్రి సలహా ఇచ్చాడు.

ఇందుకుగాను రాజు ఒక ఉత్సవం ఏర్పాటుచేశాడు; అందులో యువరాజు చేత కపిలవస్తు మహానగరంలోని కన్యలందరికీ బహుమానా లిప్పించారు. నగరంలోని అందగత్తెలందరూ ఒకరి తరవాత ఒకరు సిద్ధార్థుడి ముందుకు వచ్చి బహుమానాలు స్వీకరించి వెళ్ళారు. ఆఖరుకు వచ్చిన కన్య యశోధర, అందరికన్న అందగత్తె. కాని దురదృష్టవశాత్తూ బహుమానా లిన్ని అయిపోయాయి. సిద్ధార్థుడు వెంటనే తన మెడలోని వచ్చలహారం తీసి, ఆమె నడుముకు చుట్టాడు. వారిద్దరూ ఒకరి నొకరు చూసుకునే సమయంలో సిద్ధార్థుడికి యశోధరపై ప్రేమ జనించింది.

అయితే వారిరువురి వివాహాని కొక చిన్న అంతరాయం ఉన్నది. ఆమెను పెళ్ళాడగోరిన యువకులించా ఆ నేకమంది ఉన్నారు. బలవరాక్రమాలలో వారందరినీ ఓడించిగాని సిద్ధార్థు డామెను పెళ్ళాడలేడు. వారిలో దేవదత్తుడు విలువిద్యాకుశలుడు, అర్జునుడు గుర్రపు స్వారిలో నిపుణుడు, సందుడు కత్తిపట్టటంలో ప్రసిద్ధుడు. ఈ విద్యలలో ఒక్కటికూడా తాను నేర్చిఉండనప్పటికీ సిద్ధార్థుడు వీరి సందరినీ ఓడించి యశోధరను పెళ్ళాడాడు.

ఇప్పుడతని జీవితం ప్రేమమయం, శృంగారమయం, సుఖమయం. ఇతరులెలా

జీవించేదీ అతనికి తెలీదు. ఈస్థితిలో ఒకనాడతనికి నగరం చూడాలని కోరిక కలిగింది. దారిలో అతనికి బాధ కలిగించే దృశ్యాలేవి కనిపించకుండా రాజు ఎన్నో కట్టుదిట్టాలు చేశాడు. అయినప్పటికీ అతను ఆరోజు, ముష్టిఎత్తుకునే ఎనభైవిళ్ల వృద్ధు నొకణ్ణి చూడటం తటస్థించింది. ఆ ముసలివాడి చర్మం ముడతలు పడి ఉన్నది, అతని దంతాలన్ని ఊడిపోయాయి. అతని శరీరం వణుకుతున్నది. చావు అడ్డుతగలకుండా ఉండేపక్షంలో అందరూ ఇలాగే ముసలి వాళ్ళవుతారని సిద్ధార్థుడితో రథంతోలే చెన్నుడు చెప్పాడు.

ఇలాగే మరొకసారి నగరంలోకి వెళ్లి సప్తడు వాస్తవజీవితాన్ని కళ్ళారా చూశాడు. అతను చూసినవారిలో పేదలూ, అస్పృశ్యులూ, వ్యాధిగ్రస్తులూ ఉన్నారు. నికృష్టమైన జీవితం, అనేక భయాలలో చిక్కి ఆవసానం—చావు—కొసం ఎదురుచూసే మనుషులు కళ్ళెదట ప్రత్యక్షంగా కనిపించారు. అతని కొక శవమూ దాని వెంట విడుస్తూ నడిచే మనుషులూ కనిపించారు. ఇదంతా చూసి అతనిలో ఏదో ఆవేదన కలిగింది. బ్రతుకు భయం, అనందం భ్రమ! దీని అంతర్యం అతనికి బోధపడలేదు.

అవగాహన కాని ఈ సత్యాన్వేషణకై అతను ఒక రాత్రి వెళ్లిపోయాడు. భార్య యశోధర, కుమారుడు రాములుడు గాఢ నిద్రలో ఉన్నారు. సిద్ధార్థుడు భార్యపాదాలు



అంటుకుని, ఆమె మంచంచుట్టూ మూడు సార్లు ప్రదక్షిణం చేసి, బయటికి వెళ్ళాడు. చెన్నుణ్ణి పిలిచి తన గుర్రం సిద్ధంచెయ్యమన్నాడు. మత్తువచ్చినట్టుగా ఒక్కరైనా మేలుకోలేదు. సింహద్వారాలు వాటంతట అవే నిశ్శబ్దంగా తెరుచుకున్నాయి.

తెల్లవార్జూ గుర్రంమీద ప్రయాణంచేసి తెల్లవారుజామున సిద్ధాద్ధుడు గుర్రందిగాడు. తన రాజదుస్తులూ, ఆభరణాలూ, కత్తి తీసివేశాడు. కత్తితో తన జుట్టు తెగగోసేశాడు. శన వస్తువులన్నీ చెన్నుడికిచ్చి, పంపేశాడు.

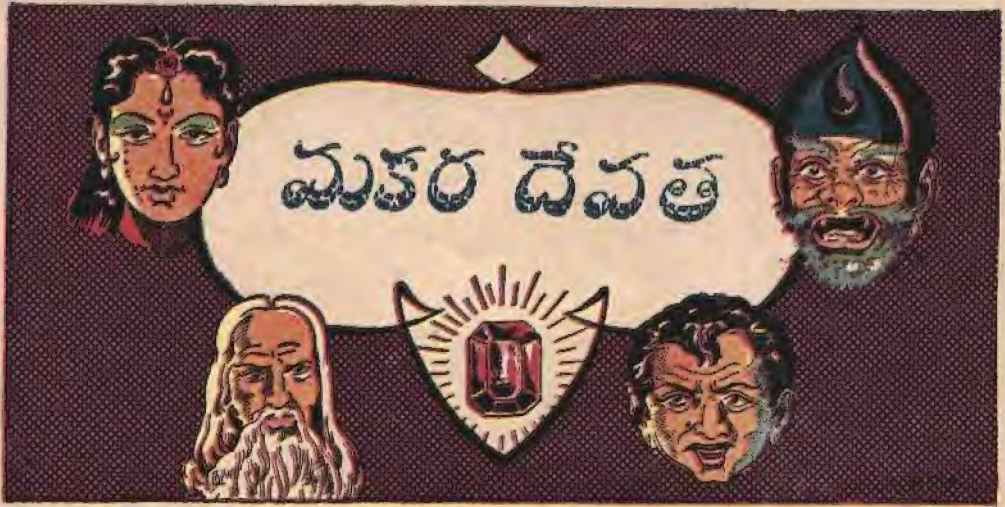
బింబిసారుడనే రాజు పరిపాలించే రాజగృహమనే నగరపు పరిసరాలలో భావిబుద్ధుడు ఉపవాసాలూ, తపశ్చర్యా సాగించాడు. అక్కడి ఋషులతో చర్చించాడు. కాని జ్ఞానోదయం కలగలేదు. ఒకనాడాయనకొక పశువుల మంద కనిపించింది. అందులోని గొర్రెలూ, మేకలూ యజ్ఞంలో బలికావటానికి పోతున్నాయి. వాటిలో ఒక పిల్ల కుంటుతున్నది. దాని తల్లి దానికోసం ఆత్రంగా తిరిగితిరిగి చూస్తూ పోతున్నది. ఆ పిల్లను భుజాన ఎత్తుకుని బుద్ధుడు యజ్ఞం జరిగేచోటికి వెళ్ళాడు. యజ్ఞబలులు నిలపవలసిందని రాజును హెచ్చరించాడు. "అందరూ ప్రాణం తీయగలరు, ఒక్కరూ ప్రాణం ఇవ్వలేరు. దయవల్ల ప్రపంచం సౌఖ్యవంతమూ, ఉదారవంతమూ అవుతుంది," అని ఆయన చెప్పుకుపోతూంటే అందరి హృదయాలూ పరివర్తన చెందాయి.

మానవులకు విమోచనమార్గం చూపే జ్ఞానంకోసరం బుద్ధ భగవానుడు ఏడేళ్ళ పాటు కృషి చేశాడు. చివరకా జ్ఞానం ఆయనకు గయ సమీపాన బోధివృక్షంకింద లభించింది. దుఃఖం, తృప్తి, కర్మ అనే వాటియొక్క స్వభావాన్ని ఆయన అవగాహన చేసుకుని, శాంతిమార్గాన్ని, నిర్వాణాన్ని భావన చెయ్యగలిగాడు.

ఏడు సంవత్సరాల అనంతరం బుద్ధుడు తిరిగి కపిలవస్తు నగరానికి చేరుకున్నాడు. ఈసారి ఆయన యువరాజుకాడు; కాషాయ వస్త్రాలూ, చేత భిక్షాప్రాత్రా ధరించిన విరాగి, యశోధర, తన ఏడేళ్ల కుమారుడు రాహులుడితో సహా, తన భర్తకోసం ఆత్రంగా ఎదురుచూడసాగింది. కాని రాజుమటుకు, తన కుమారుడు బిచ్చగాళ్లతో చేరిపోయాడని ఆగ్రహంచెందాడు.

కాని ఈ బుద్ధుడు మామూలు బిచ్చగాడెన్నటికీ కాదు. ఆయన రారాజు. ఆయన జ్ఞానోపదేశం వినటానికి జనం తండోపతండాలుగా వచ్చారు. శుద్ధోదన మహారాజు, యశోధరా, రాహులుడూ, మిగిలిన అందరూకూడా ఆయన ఉపదేశాలు విని ఆయన మతం అవలంబించారు.

బుద్ధభగవానుడి సందేశం ఆదేశంనుండి ఆ దేశానికి పాకింది. దాని ఫలితంగా ప్రజలలో దైవత్వం పెరిగి, వారు నీతిగా జీవించటమూ, ప్రాణులయందు కారుణ్యం వహించటమూ ఆరంభించారు.



12

[కోయకులపెద్దలు పంచిన దూతను నరవాహనుడు అవమానించి పంపగానే, వాళ్లు యుద్ధ నన్నాహాలు ప్రారంభించారు. అక్కడ ఒక కొండమీద వున్న శిథిలదుర్గం ఆక్రమించుకుని, ఆ ప్రదేశాన్నుంచి యుద్ధం నడపాలని వాళ్ల ప్రయత్నం. నరవాహనుడు తన సైనికబలాన్ని దుర్గం ముట్టడించేందుకు పంపాడు. భయంకర యుద్ధం ప్రారంభమైంది. తరవాత—]

“కొండదిగువ ప్రారంభమైన సైనికుల కోలాహలం, ఏనుగుల ఘోరకారాలా విన్న ఇద్దరు కోయయువకులు శిథిలదుర్గ ప్రాకారాలమీద నిలబడి దిగువకు చూస్తూ, ‘శత్రువులు తోడేలుగూడెం ప్రాంతాల వరకూ వచ్చారు. వాళ్లు ఎక్కివున్న ఏనుగులమీదకు మనవాళ్లు, సింహాలను పది తారు!’ అంటూ అమితోత్సాహంతో చప్పట్లు చరిచారు. నేను పరుగుపరుగున ఆ కోయయువకులు వున్న చోటువేరాను,” అంటూ చెప్పుకుపోతున్నాడు శివవత్తుడు.

విజయ గర్వంతో కన్నుమిన్ను కాన కుండా ముందుకు వస్తున్న నరవాహనుడి గజసైనికులూ, వారి వెనుకనే నడుస్తున్న పదాతిసైనికులూ మాకు కనిపించారు. దావాపు తోడేలుగూడెం ప్రాంతంలో వారి మీదకు కోయయువకులచేత చెట్లవాటు నుంచి హఠాత్తుగా సింహాలు వేదలబడినై. భీకరంగా గర్జిస్తూ ముందుకు పురికే సింహాలను చూచి ఏనుగులు వెనుదిరిగి చెల్లా చెవరు కాసాగినై. ఇక, వాటి కాళ్లకింద పడ కుండా, మీదిమీదికి వస్తున్న సింహాల నోళ్ల

వడకుండా, నరవాహనుడి సైనికులు అన్ని వైపులకూ పారిపోతున్నారు.

“చాలా మంచిపని చేశారు!” అన్నాను నా పక్కన వున్న కోయ యువకులతో. “అయితే, ఆ సింహాలను తిరిగి మీవాళ్లు పట్టుకుని, మరోమారు శత్రువులమీదికి వదలగలరా?” అని అడిగాను.

“అన్ని సింహాలనూ తిరిగిపట్టుకోవటం సాధ్యమయే పనికాదు. కొన్ని అడవిలోకి పారిపోవచ్చు,” అన్నారు వాళ్లు.

ఆ సరికి నాకు యీ రకమైన పోరాటంలో వున్న నమ్మకం కాస్తా పోయింది. అయుధాలతో సర్వసన్నద్ధులై వున్న సైని

కులపైకి యీరకంగా సింహాలనూ, పులులనూ వదిలితే, ఒకసారికి వాళ్లు భయపడి పారిపోవచ్చు. కాని, రెండవసారి తగు జాగ్రత్తలో వచ్చి వాటిని హతమార్చగలరు!

ఆ రోజు ప్రొద్దు గూకేవరకూ ఆ అడవి ప్రాంతాల యిలాంటివే మరికొన్ని విచిత్ర దృశ్యాలు చూచాను. ఒకచోట నరవాహన సైనికులు గుంపుగా కూర్చుని భోజనాలు ప్రారంభించబోతున్నారు. హఠాత్తుగా వారి మధ్యకు చెట్లమీదినించి ఒక పెద్దగంప విసరబడింది. మరుక్షణం అందులోనుంచి వేలాది విషసర్పాలు బుసలుకొడుతూ బయటకి దూకినై. నరవాహనుడి సైనికులు



ఏక్కడివారక్కడే తమ ఆయుధాలను వదిలి పారిపోయారు. సర్పాలు తమ దారిన పుట్టల్లోకి, చెట్లమీదికి వెళ్లిపోయినై.

ఈ రకమైన యుద్ధతంత్రంతో నరవాహు నుణ్ణి జయించటం సాధ్యమయ్యేది కాదని, ఆ రాత్రి కోయవృద్ధుడితో చెప్పాను. ఒక సారికన్న ఎక్కువసారు వుపయోగించేందుకు వీలులేని ఆయుధాలవల్ల కలిగే ఫలితం ఏమీ వుండదన్న నా అభిప్రాయంతో అతడూ ఏకీభవించాడు.

అరాత్రి చాలాసేపు యోచించిన మీదట నేనొక నిర్ణయానికి వచ్చాను. కోయ వృద్ధుడికి సాధ్యమైనంత వివరంగా సంగతి

సందర్భాలన్నీ చెప్పాను. శత్రుసైన్యంలో ఎక్కువ భాగాన్ని, ఈ దుర్గప్రాంతానికి ఆకర్షించి, నాశనంచేయాలి. శిథిలమైవున్నా, యీ దుర్గం ఎవరి చేతుల్లో వుంటే వారు, నాలుగైదింతలున్న శత్రువునైనా ఎదుర్కొని నాశనం చెయ్యవచ్చు.

ఇక, శత్రువును నాశనంచేసే బాధ్యత నామీద పడింది. నేను అక్కడ చేరిన ఏడేని మిదిమంది కోయకులపెద్దలకు పరిస్థితి వివరించి చెప్పాను. శత్రువు బలవంతుడు, అతడికి సుశిక్షితమైన సైన్యం వుంది! కొండ మీద వున్న శిథిలదుర్గాన్ని ముట్టడించేందుకు అతడికి అశ్వికబలం, గజారూఢులై యుద్ధం





దుర్గాన్ని రక్షణగా వుడయోగించుకుంటు
న్నామని శత్రువును మోసగించి, అతన్ని
కొండదారులు పట్టించి సర్వనాశనంచేయాలి.

బాబాలు వదలటంలో మంచి గురి,
నేర్పు వున్న కోయలు ఒకరినీ ఏరి దుర్గం
చుట్టూ వున్న చెట్లమీద కాపుపెట్టాను.
మంచి దేహబలం వున్న కోయలను పెద్ద
పెద్ద బండరాళ్ల వేనక నిలిపి, అవసరం
అయినప్పుడు శత్రువులమీద వాటిని తోయ
వలసిందిగా ఆజ్ఞాపించాను.

సరిగా సూర్యుడు పడమటి దిక్కుకు
ఒరిగే సమయానికి నా రక్షణ కార్యక్రమ
మంతా పూర్తయింది. ఆ సరికి దేహబలం
వున్న కోయలంతా తమతమ ఆయు
ధాలతో శిథిలదుర్గప్రాంతాన్ని చేరటం,
వాళ్లను తరుముకుంటూ సరవాహనుడి
సైనికులు కూడా దిగువకు చేరటం జరిగింది.

శత్రువులు క్రమశిక్షణతో ఒక నాయ
కత్వంకింద ఒకచోట గుమిగూడకముందే,
నేను రహస్యంగా చెట్లపై వుంచిన కోయ
భటులు వాళ్లమీదకు బాబాలు కురిపించ
సాగారు. మనుషులు కనపడకుండా,
హఠాత్తుగా బాణంవచ్చి తాకటంతో ప్రాణాలు
కోల్పోతూ సరవాహనుడి సైనికులు కంగారు
పడసాగారు. కొందరు ఆ కంగారులో గురి

చేసే సైనికులూ నిరుపయోగం. కనుక,
శత్రువు ముఖ్యంగా పవతిదళాన్నే వుప
యోగించాలి. అలాంటప్పుడు శిథిలదుర్గాని
కున్న మార్గాలనన్నిటిని బిగించి, పైకి వచ్చే
శత్రువులమీదికి రాళ్లను దొర్లించవచ్చు.
అక్కడ వున్న చెట్లపైనుంచి బాబాలను
ప్రయోగించవచ్చు. ఇంతచేసినా శత్రువు
శిథిలదుర్గాన్ని చేరగలిగితే—ఆపైన చేయ
గలిగిందేమీ లేదు.

ఇప్పుడు నే చేయవలసిన పనిని దుర్గ
రక్షణ అనేకంటే, దుర్గప్రాంతాల రక్షణ
అంటేనే బావుంటుంది. ఈ శిథిలమైన
దుర్గంలో రక్షించేందుకు ఏమీలేదు. కాని



చందమామ



చూడకుండానే తమ బాబులను, ఆ చుట్టు పక్కల వున్న చెట్లమీదకు వదిలారు.

అదే సమయంలో మరికొందరు నర వాహనుడి సైనికులు కత్తులు చేత బట్టికొండ ఎక్కడం ప్రారంభించారు. అలాంటి శత్రు సైనికులమీదికి, నేను నియమించిన కోయ భటులు పెద్దపెద్ద బండరాళ్లను దొర్లించ సాగారు. ఇరుకుదారులలో పక్కలకు పారి పోయేందుకు అవకాశం లేక అనేకమంది శత్రుసైనికులు యీ బండరాళ్లకింద పడి అరుస్తూ ప్రాణాలు వదిలారు.

ఈ విధంగా పోరాటం మహాభయం కరంగా నాలుగైదు గంటలకాలం సాగింది. ఈ లోపల నరవాహనుడి సైనికులలో అధిక సంఖ్యాకులు కొండను ఎగబాకి శిథిలదర్జ ప్రాంతాలను చేరుకున్నారు. కొండ దిగువ చెట్లమీద వున్న కోయభటులను రక్షించి పైకి తీసుకువచ్చే అవకాశం లేదని నేను గ్రహించాను. చెట్లకొమ్మలలో వుండి విష పూరితమైన అంబులను వదిలేవారిని తుద ముట్టించేందుకు నరవాహన సైనికనాయకులు ఒక కొత్తసద్దాతని అవలంబించారు.

గవారూఢులైవున్న సైనికులు ఆ చెట్ల కిందకు రావించ బడ్డారు. మావటివాడి సంజ్ఞ కాగానే ఏనుగులు తమ తొండాలతో



చెట్లకొమ్మలను పట్టి విరవసాగినై. పెళ పెళారావాలతో విరిగిపడుతున్న కొమ్మలతో పాటు అందులో దాగివున్న కోయభటులు కూడా కింద పడసాగారు. అలా కింద పడు తున్నవారిని శత్రుసైనికులు తమ కత్తులతో, యీటలతో పాడిచి హతమారుస్తున్నారు.

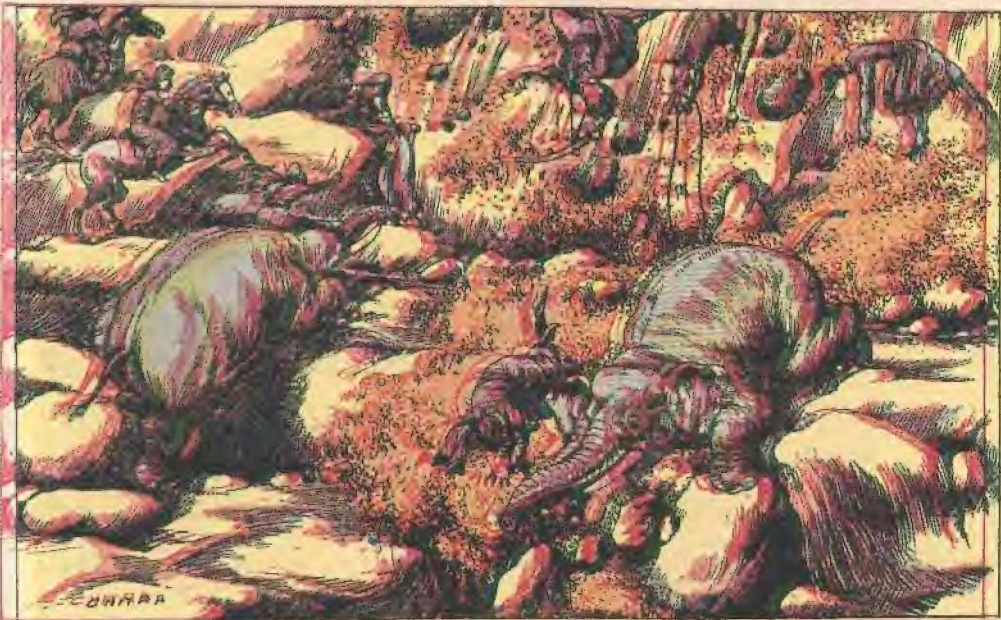
ఇలా కొంతసేపు జరిగేసరికి కోయభటు లందరూ, నరవాహనసైనికుల చేతులలో చంపబడటమో, గాయపడటమో జరిగి పోయింది. తమను వెనుకనుంచి ఎదిరించే శత్రువులు ఎవరూ లేరన్న ధైర్యం చిక్క గానే, నరవాహనసైనికులు గుంపులు గుంపులుగా చేరి తమతమ వాహనాలతో

కూడా మిట్టపల్లాలుగా వున్న కొండను ఎక్కెందుకు ప్రయత్నించారు.

గుర్రాలనూ, ఏనుగులనూ కొండ ఎక్కిం చేందుకు ప్రయత్నించే ఆ శత్రు నాయకుల బుద్ధిహీనత నన్ను చాలా ఆశ్చర్యపరిచింది. మాపటివాని శూలంపోటు కుంభస్థలం మీద తగిలేసరికి చేసేది లేక కొన్ని ఏనుగులు కొండరాళ్లను ఎక్కెందుకు ప్రయత్నించివై. పట్టబలవంతాన ఆ విధంగా కొంతదూరం కొండ ఎక్కి, అక్కడ కాలికిందవున్న ఏ పెద్దబండరాయో జారటంతో— అక్కడినుంచి ఘీంకరిస్తూ అవికిందకు దొర్ల సాగినై. ఇక గుర్రాల అవస్థకూడా అంతే!

నేను నా అనుచరులతో; చావగా మిగిలిన కోయభటులతో శిథిల దుర్గంకేసి తిరోగమించాను. దుర్గద్వారం దగ్గర కోయ వృద్ధుడు నన్ను కలుసు కున్నాడు.

"శివదత్తా, మేము జయించే అవకాశం లేదనుకుంటాను" అన్నాడు వృద్ధుడు. అతడి కంఠస్వరంలో విచారంగాని, భయచిహ్నాలుగాని నాకు పొడగట్టలేదు. "ఒకవేళ అదే జరిగితే, ప్రతిఘటించకుండా కేవలం పశువుల్లా మేము ఆ నరవాహనుడికి లొంగి పోలేదన్న తృప్తి నాకు మిగులుతుంది! అదే చాలు. ఈ శిథిలదుర్గంలో మా అంతిమ పోరాటం జరుగుతుంది. మీరు మీ అను



చరులతో ఏదైనా సురక్షిత ప్రదేశానికి వెళ్ల వలసిందని కోరుతున్నాను.”

కోయప్పద్దుడు యిలా చెప్పేంతలో ఆ దుర్గప్రాంతమంతా సరవాహన సైనికుల కేకలతో మార్మోగిపోయింది. అన్నిటికీ తెగించిన కోయభటులు, శిథిలమైన దుర్గ ప్రాకారాలనుంచి సరవాహన సైనికులను ఎదుర్కొన్నారు. కోయప్పద్దుడుకూడా అంత వరకూ అధికార చిహ్నంగా తనవద్ద వున్న దండాన్ని అవతల పారవేసి, కత్తి చేబట్టి శత్రువులమీదికి వురికాడు.

ఇక అప్పుడు జరిగిన బాహుబాహి యుద్ధం వర్ణనాతీతం. ప్రాణాలపై ఆశలు

వదులుకొన్న కోయభటులు, సుశిక్షితులైన సరవాహన సైనికులను రెల్లుదుబ్బులను సరికినట్టు సరకసాగారు. కాని, సంఖ్యలో వదింతలున్న శత్రు సైనికులు క్రమక్రమంగా కోయభటులను వెనుకకు నెట్టుతూ శిథిల దుర్గం ప్రవేశించారు.

నేను నా ఆసుచరులతో, వెనుకకు తగ్గుతూ దుర్గప్రాకారాలు దాటి బయట పడ్డాను. కోయప్పద్దుడు తుదిసారిగా అన్న మాటలు నాచెవుల్లో మార్మోగుతూనేవున్నవి. బహుశా యీసరికి అతడు పోరాటంలో మరణించేవుంటాడు! నేను వెనుదిరిగి దుర్గంకేసి చూశాను. ఒక విరిగిపోయిన గోడమీద





బక్కచిక్కిన అతడి రూపం నా కంట
బడింది. కత్తి యుల్లిపిస్తూ, అతడు తన
ఆనుచరులను ప్రాత్నహించి, గోడపక్కనే
వున్న పాతికమంది నరవాహనసైనికుల
మధ్యకు అరుస్తూ దూకేశాడు. ఆ కోయ
వృద్ధుడి పట్టుదలా, దైర్యపాహసాలూ నా
నేత్రాలను చెమ్మగిల్ల చేసినై.

నేను నా ఆనుచరులతో కొండ దిగి వేచే
గంగా సముద్రంకేసి బయలుదేరాను. ఇక
ఆ ద్వీపంలో వుండటం ఏ మాత్రం క్షేమ
కరంకావని నిర్ణయించుకున్నాను. ఆదృష్ట
దేవత నన్ను పూర్తిగా మరవలేదన్న సూచ
నగా, సముద్రతీరాన రెండు పడవలు కని
పించినై. నా ఆనుచరులతో అ పడవలెక్కి
తెడ్డ సహాయంతో మహాసముద్రం మధ్యకు
బయలుదేరాను. ఎటు పోవాలి? ఎక్కడికి
పోవాలి? అన్న అలోచనే నాకు కలగలేదు.
దారిలో మీరు తటస్థపడ్డారు! మందరదేవా,
యిదీ నా కథ!" అన్నాడు శివదత్తుడు.

"సమరసేనుడి చరిత్రా, మీ చరిత్రా—
రెండూ రెండు ఆదృభూతాలు!" అన్నాడు
మందరదేవుడు.

శివదత్తుడు మారుమాటాడకుండా
చిరునవ్వు నవ్వాడు. అంతలో పడవలలోవున్న
ఒక సైనికుడు, లేచి నిలబడి, "చూడండి,
అక్కడ ఏదో వెలుగు కనబడుతున్నది!"
అంటూ అరిచాడు.

మందరదేవుడు అటుకేసి చూచి,
"శివదత్తా, అదేదో ద్వీపంలాగా కనబడు
తున్నది. మనం ఈ మహాసముద్రంలో దారి
తెన్నూ లేకుండా పోయేకన్న, ఏదో ఒక
ద్వీపం చేరటం మంచిదిగదా?" అన్నాడు.

"అవును, పడవలను ఆ ద్వీపానికేసి
పోనిద్దాం. అవి మానవవాస యోగ్యమైనదే
అయితే ఫరవాలేదు; లేక ఏ భయంకర
ద్వీపమో అయితే..." శివదత్తుడు మాట
ముగించకుండా నవ్వి పూరుకున్నాడు.

(ఇంకా వుంది)



కోతిపని

ఒక రాజుగారి తోటలో ఒక కోతిదండు ఉండేది. ఆ దండుకు పెద్దకోతి నాయకుడుగా ఉండేది. ఒకనాడు నగరంలో జాతర జరిగింది. రాజుగారి తోట మాలికి జాతర చూడబోవాలనిపించింది. అతను పెద్దకోతిని విలిచి, "నేను జాతర చూడబోతున్నాను గాని, ఈ పూటకు మీ కోతులచేత మొక్కలన్నిటికీ నీళ్ళుపోయించు!" అని కోరాడు. పెద్దకోతి సరేనన్నది.

కోతులన్నీ చెంబులు తీసుకుని ఉత్సాహంగా మొక్కలకు నీళ్ళుపోయ్యే సాగాయి. వాటి ఉత్సాహం చూసి పెద్దకోతి, "మీరు నీళ్ళన్నీ వృథాచేసేస్తున్నారు. ఏచెట్టు కెంత నీరు కావాలో అంతే ఎంచి పోయ్యండి," అన్నది.


"ఎంచడం ఎట్లా?" అని కోతులు అడిగాయి.

"ప్రతిమొక్కనూ పీకి, ఏ మొక్కకు ఎంతపాడుగు వేళ్ళున్నాయో చూడండి. వేరు ఎక్కువ ఉన్నకొద్దీ మొక్కకు నీరెక్కువ కావాలి," అన్నది పెద్దకోతి.

కోతులు ఆ ప్రకారమే చేసి, తోటమాలి తిరిగివచ్చేలోపుగా మొక్కలన్నిటినీ పీకిపెట్టాయి.



జయాపజయాలు



సాహసోపేతుడైన విక్రమార్కుడు చెట్టు వద్దకు తిరిగిపోయి, శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, మళ్ళీ శృగానంకేసి నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజా, నీకు గల ఉదారగుణం అందరికీ వుండదు. నీకు నచ్చే కథ ఒకటి చెబుతాను విను,” అంటూ ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు:

తామ్రపర్ణి తీరాన ఒకప్పుడు అనేక చిల్లర రాజులు వెలిసి తమలో తాము ఎడ తెగని యుద్ధాలు చేసుకున్నారు. ఇలాటి ఒక యుద్ధంలో తేజస్వి అనేవాడు గజ నగరాన్ని జయించి, ఆ దేశపు రాజును చంపేసి, తానే రాజైనాడు. గజనగరపు యువరాజు మాధవవర్మ పరారిఅయి, నదినీదాటి వ్యాఘ్రనగరం చేరి, ఆ నగరాన్ని విలే శౌర్యవర్మను శరణుజొచ్చాడు.

గజనగరానికి రాజై కూర్చున్న తేజస్వి వ్యాఘ్రనగరాన్నికూడా కబళించటానికి

బేతాళ కథలు



సన్నాహాలు ఆరంభించాడు. కారణమేమంటే, తనకు శత్రుశేషమైన మాధవపర్వ వ్యాఘ్రునగరంలో ఉన్నాడు. అదిగాక తేజస్వికి పరరాజ్యాలను జయించాలనే కాంక్ష తీరలేదు. అందుకని ఆయన సైన్యాన్ని సమకూర్చుకుని, సామంతులను వెంటబెట్టుకుని, పడవల్లో నదిని దాటి, వ్యాఘ్రునగరంమీద పడ్డాడు. అయితే, వ్యాఘ్రునగరపు రాజయిన శౌర్యపర్వ దీనికి సిద్ధంగా వున్నవాడు కావటంచేత, తన బలాలను రహస్య స్థానాలలో దాచివుంచి, శత్రువును కొట ప్రవేశించనిచ్చి, చావు దెబ్బ కొట్టాడు. తేజస్వి ఘోరపరాజయం పొంది, సైన్యాన్ని కోల్పోయి, ప్రాణాలతో గజనగరం చేరుకోగలిగాడు.

ఈ యుద్ధంలో తేజస్వికి సహాయపడిన సామంతులలో మతిమంతుడనే యువకు డొకడున్నాడు. వ్యాఘ్రునగరపు కొటను ప్రవేశించినవారిలో ఇతనుకూడా ఒకడు. ఆ సమయంలో ఈ మతిమంతుడు శౌర్యపర్వ కుమార్తెను, లావణ్యవతిని చూశాడు. అదిమొదలు మతిమంతుడికి లావణ్యవతిని ఎలా పెళ్ళాడాలా అన్న ఆలోచన తప్ప మరొక ఆలోచనే లేదు. ఆతను ఒకనాడు తేజస్విదగ్గరికి వెళ్ళి, “మహారాజా, వ్యాఘ్రు

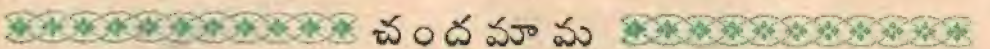


నగరంలో మనకు జరిగిన పరాభవం తలుచుకుంటే నాకు నిద్రాహారాలు రుచించకుండా ఉన్నాయి. మనం ఈసారి వ్యాఘ్రునగరంమీద దండెత్తాలంటే ఆ నగరంలో మన మనిషి వేగు జరపాలి. ఎవరినైనా పంపుదామా?” అని సూచించాడు.

“దానికి ఎవరు సిద్ధపడతారు?” అని అడిగాడు తేజస్వి.

“నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను,” అన్నాడు మతిమంతుడు. వేగులవాడుగా ఆతన్ని పంపటానికి తేజస్వి సమ్మతించాడు.

మతిమంతుడు వ్యాఘ్రునగరం చేరుతూనే రాజును సందర్శించి, “మహారాజా,



మీకు తేజస్వివల్ల అపాయం తొలగిందని భావించకండి. ఆయన నన్ను మీ రహస్యాలు తెలుసుకోమని పంపాడు. నాకు మీ రహస్యాలు అవసరం లేదు. మీరు మాత్రం కట్టుదిట్టాలతో ఉండటం మంచిది," అని చెప్పాడు.

శౌర్యవర్మ వెంటనే చుట్టుపక్కల రాజులందరినీ పిలిపించి, తేజస్వి తనపైన వడే పక్షిలో వారందరూ తనకు సహాయం వచ్చేటట్టు రహస్య ఒడంబడిక చేసుకున్నాడు. మతిమంతుడు శౌర్యవర్మతో, తాను లావణ్యవతిని పెళ్లాడ గోరుతున్నట్టు చెప్పాడు. శౌర్యవర్మ ఇందుకు అమోదం

తెలిపాడు. అయితే లావణ్యవతి అదివరకే మాధవవర్మను ప్రేమించింది. మాధవవర్మకూడా ఆమెను ప్రాణంతోసమంగా ప్రేమించాడు. తగిన సమయం వచ్చినదాకా వారు ఈ విషయం బయటపెట్టదలచలేదు.

ఈ సంగతులేవి తేజస్వి ఎరగడు. కాని మతిమంతుడు తనను వంచించినట్టు స్పష్టమయింది. అందుచేత ఆయన, "మీవద్ద వున్న రాజద్రోహి అయిన మతిమంతుణ్ణి, నా విరోధి అయిన మాధవవర్మనూ వెంటనే వప్పగించక పోయినట్లయితే, మీరాజ్యాన్ని నేలమట్టంచేస్తాను!" అని బెదిరిస్తూ శౌర్యవర్మకు కబురుచేశాడు.



“మాపైకి యుద్ధానికి వచ్చేపక్షాన మీకు కిందటిసారికంటె పెద్ద పరాభవం చేసి పంపుతాము,” అని శౌర్యవర్మ జవాబు పంపాడు. ఈ జవాబు చూడగానే తేజస్వికి, బెదిరింపులతో పనిజరగదని తోచిపోయింది. ఆయన యుద్ధ ప్రయత్నాలన్నీ మాను కున్నట్టు సరిపించాడు.

మతిమంతుడు శౌర్యవర్మకు తేజస్వి గుట్టుమట్టులు చాలా చెప్పాడు; గజనగ రానికి వేగులవాళ్ళను పంపి అక్కడి వార్తలు తెప్పించటానికి కూడా చాలా సహాయపడ్డాడు. ఇన్నిచేసిన మతిమంతుడు తన కుమార్తె అయిన లావణ్యవతిని కొరి

ఉండటంపల్ల శౌర్యవర్మ తన కుమార్తెతో, “అమ్మా, నువ్వు మతిమంతుణ్ణి చేసుకోవటానికి ఒప్పుకోవటం మంచిది. అతను మనకు చాలా మేలుచేసి ఉన్నాడు. అతని రుణం మనం ఇంకోవిధంగా తీర్చుకోలేం. అదీగాక మన క్షేమం అతనిపై అధికంగా ఆధారపడి వుంది!” అని సలహా ఇచ్చాడు.

కాని లావణ్యవతి మాధవవర్మను పెళ్ళాడాలని వినాడో నిశ్చయించుకున్నది. ఆ సంగతికూడా శౌర్యవర్మకు తెలుసు. అయినా మాధవవర్మ ఈనాడు ఎందుకూ కొరగానివాడై పోయినాడు. రేపు యుద్ధమే వచ్చినా అతను పెద్ద ఎత్తున సహాయపడ





లేడు. అతనికొసం గజనగరపు ప్రజలు తిరుగుబాటుచేసే దశకూడా దాటిపోయింది.

కాని లావణ్యపతి తన మనసును మాధవ వర్మ మీదినుంచి మతిమంతుడి మీదికి మళ్లించలేక, అతనిని చేసుకోవటం తన కిష్టంలేదని తండ్రితో చెప్పనూలేక తన నిర్ణయాన్ని వాయిదావేస్తూ రాసాగింది.

నిజానికి యుద్ధ భయం కలిగే లక్షణాలుకూడా ఏమీ లేవు. గజనగరానికి వెళ్లి వచ్చిన వేగులవాళ్ళు అక్కడ యుద్ధ ప్రయత్నాలేవీ లేవనీ, జీవితం ఒడుదుడుకులు లేకుండా సాగిపోతున్నదనీ చెప్పారు. దీనికి తగ్గట్టే తేజస్విపద్దనుంచి ఒక దూత

వ్యాఘ్రునగరానికి వచ్చి ఒక ఆహ్వానం అందజేశాడు. "ఈసారి వసంతోత్సవానికి తమరు సబంధు పరివారంగా రావలెనని నా విజ్ఞాపన," అంటూ తేజస్వి శౌర్యవర్మకు ఆహ్వానం పంపాడు.

"మహారాజా, ఈ ఆహ్వానాన్ని సమ్మతించండి! ఇందులో తప్పక ఏదో కుట్ర వున్నది," అని మతిమంతుడు శౌర్యవర్మను హెచ్చరించాడు. తేజస్వి ఆహ్వానాన్ని నిరాకరిస్తూ శౌర్యవర్మ దూతను సాగనంపాడు.

అంతేకాక శౌర్యవర్మ ఆయేడు తన రాజ్యంలోనే వసంతోత్సవం బ్రహ్మాండంగా చెయ్యి నిశ్చయించుకుని, తనతో ఒడంబడికలు చేసుకున్న రాజులందరికీ ఆహ్వానాలు పంపాడు. వారందరూ వచ్చారు. విందులూ, వేడుకలూ గొప్పగా ఏర్పాటయాయి. లావణ్యపతి ఈ వేడుకలకు మరింత శోభ చేకూర్చింది.

వసంతోత్సవానికి ఆహ్వానం పొంది వచ్చిన వారిలో లావణ్యపతిని పెళ్ళాడగోరినవారు చాలామంది వున్నారు. ఈ ఉత్సవపు వేడుకలలోనే శౌర్యవర్మ తన కూతురి పెళ్ళిగురించి వీదైనా ప్రకటన చేస్తాడని వారందరూ నమ్మారు. మతిమంతుడుకూడా అదే ఆశతో ఉన్నాడు.

ఒక్క మాధవవర్మకే ఈ వేడుకలలో ఏ అనందమూ లేదు. లావణ్యపతికి ఇంకా తనపై ప్రేమ ఉన్నదని ఆతనికి తెలుసు. తమకిద్దరికీ పెళ్ళి అయే అవకాశం లేదని కూడా ఆతనికి తెలుసు. తన భవిష్యత్తు ఆతనికి అయోమయంగా ఉన్నది. అతను విందుకు వెళ్ళటానికికూడా ముఖం చెల్లక, మామూలువేళకు తన ఇంటనే భోజనం చేసి పడుకుని నిద్రపోయాడు.

అక్కడ రాజభవనంలో విందు ఉత్సాహంగా సాగుతున్న సమయంలో కొమ్ము బూరలు వినిపించాయి. భటుడొకడు రోజు కంటూవచ్చి, "మహారాజా, ప్రమాదం! గజ నగరపు రాజు పెద్ద సైన్యంతో నదీని దాటి పచ్చాడు. శత్రు సైనికులు నదీతీరాన గల గ్రామాలను తగలబెట్టేసి భీభత్సం చేస్తున్నారు!" అని చెప్పాడు.

ఎక్కడి వారక్కడ స్తంభించిపోయారు. శౌర్యవర్మ తాపీగా లేచి నిలబడి, నిశ్చలమైన కంఠంతో, "మిత్రులారా, తేజస్వి నన్ను ఈ ఉత్సవానికే ఆహ్వానించగా నేను వెళ్ళలేదు. అందుచేత ఆయన స్వయంగా బయలుదేరి వచ్చినట్లున్నది! ఆయనకు సరిఅయిన సత్కారం చెయ్యటానికి మీరంతా నాకు మీ చేయూత ఇవ్వండి!" అన్నాడు.



అతిథులలో ఒక్కరుకూడా మాట్లాడలేదు. వారు విందు కుడపటానికి వచ్చారుగాని, యుద్ధం చెయ్యటానికి రాలేదు. వారి సహాయం లేకుండా శౌర్యవర్మ ఈసారి శత్రువును జయించలేడు. ఎందుచేతనంటే ఈసారి ఆయన శత్రువు నెదుర్కునేటందుకు సిద్ధంగా లేడు. ఆయనకు అవజయం తప్పదన్నట్లు కనబడింది.

ఆ సమయంలో లావణ్యపతి లేచి నిలబడి, "అతిథులారా, నన్ను పెళ్ళాడాలని ఉన్నట్లు మీలో చాలామంది అడివరలో అభిప్రాయం ప్రకటించారు. నిజం చెప్పేస్తున్నాను—నేను మాధవవర్మను చేసు

కుందామని అనుకున్నాను. కాని ఇప్పుడు దేశక్షేమం కోరి ఆఉద్దేశం మార్చుకుంటున్నాను. ఈ అవత్సమయంలో నా తండ్రికి మీలో ఎవరు ఎక్కువగా తోడ్పడతారో వారిని నేను మనస్ఫూర్తిగా పెళ్లాడతాను. ఇందుకు ఈశ్వరుడే సాక్షి!" అని ఎలుగెత్తి చెప్పింది.

ఈ మాటలు వినగానే అందరిలోనూ ఒక్కసారిగా చైతన్యం ప్రవేశించినట్టయింది. లావణ్యవతిని గెలుచుకోవటం ఇక తమ పంతు. వారు భోజనాలముందునుంచి లేచి, తమ తమ బలాలను యుద్ధాని కాయత్తం చెయ్యటానికి బయలుదేరారు.

లావణ్యవతికూడా ఆ చీకటిసమయంలో రహస్యమార్గాల మాధవవర్మ ఇల్లు చేరింది. అతను గాఢనిద్రలో వున్నాడు. ఆమె అతన్ని లేపి, "ఒక వంక మానప్రాణాలకు హాని జరుగుతూంటే సుఖంగా నిద్రపోతున్నావా? లే, లే!" అంటూ యుద్ధంగురించి, తాను చేసిన వాగ్దానం గురించి అతనితో చెప్పేసింది. "ఇదివరకు నిన్నే పెళ్లాడతానని మాట ఇచ్చివున్నాను. కాని ఇక ఇప్పుడు నన్ను భార్యగా గెలుచుకునే భారం నీపైన వున్నది," అని మాధవవర్మను హెచ్చరించి, వచ్చిన దారినే ఆమె అంతఃపురానికి తిరిగి వెళ్ళిపోయింది.



ఆమె వెళ్ళినాక కొంత సేపటిదాకా
 మాధవవర్మ మూఢుడిలాగా అలాగే
 కూర్చున్నాడు. ఆ తరువాత అతను బాకు
 ఒకటి తీసి బొడ్డున పెట్టుకుని బయలు
 దేరాడు. అతను అరణ్యంకుండా నదికేసి
 పోతూండగా ఒకపక్కన అలికిడి వినిపిం
 చింది. అతను జాగ్రత్తగా అటువేపు వెళ్ళి
 అక్కడ శత్రు సైనికుల శిబిరం వున్నట్టు
 గమనించాడు. తెల్లవారేదాకా వారు విశ్ర
 మించి తెల్లవారుతూనే కోటపైకి వస్తారు.
 ఈ లోపుగా తాను ఏమైనా చెయ్యాలి.

మాధవవర్మ తానుకూడా ఆ సైనికులలో
 ఒకడులాగా, చాటుమాటు లేకుండా,

ధైర్యంగా డేరాల మధ్యగా నడవసాగాడు.
 అతని నెవరూ అనుమానించలేదు, ఎవరూ
 అతనికేసి చూడనుకూడా లేదు. శిబిరమంతా
 మాటుమణిగేదాకా అటూ ఇటూ తిరిగి
 చివరకు మాధవవర్మ తేజస్వి గుడారం
 దగ్గరికి చేరాడు. అతను గుడారం పక్క
 నేలమీద వడుకుని, పాములాగా పాకుతూ
 లోపలికి ప్రవేశించి, లేచి నిలబడ్డాడు.

గుడారంలో తేజస్వి గాఢ నిద్రలో
 ఉన్నాడు. పక్కనే చిన్న కాగడా వెలుగు
 తున్నది. బొడ్డులోనుంచి బాకు పైకితీసి,
 మాధవవర్మ తేజస్విని సమీపించాడు. ఈ
 తేజస్వి అకారణంగా తమ రాజ్యంపై బడి





తన తండ్రిని చంపాడు, రాజ్యాన్ని హరించాడు, తనను కాందిశీకుణ్ణి చేశాడు! వీడే తన గర్భశత్రువు! వీడి ప్రాణాలిప్పుడు తన చేతిలో వున్నాయి! వీడు చస్తే తనకు రాజ్య ప్రాప్తి కలుగుతుంది; శౌర్యవర్మకు చుట్టుకున్న అపద గడుస్తుంది; లావణ్యవతి తన భార్య అవుతుంది!...కాని మాధవవర్మ తేజస్విని చంపలేదు. "ఎంత శత్రువైతే మాత్రం నిరాయుధుణ్ణి ఎలా చంపను? నావల్ల కాదు!" అనుకుని తన చేతిలో బాకును తేజస్వి తలపక్క దిండులో గుచ్చి మాధవవర్మ వచ్చిన దారినే కోటకు తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

తెల్లవారేలోపుగా కోట రక్షణలన్నీ పూర్తి అయ్యాయి. వనంతో త్వచానికి వచ్చిన వారంతా తమ పరివారాలకు ఆయుధాలు చిచ్చి, తాము ఆయుధాలు ధరించి కోటను రక్షించటానికి సిద్ధమై నిలబడ్డారు. ఇలా తయారైన వారిలో మతిమంతుడూ, మాధవ పర్యాయాడూ వున్నారు.

అరుణోదయంవేళ కోటముట్టడి అరంభమయింది. రెండు మూడు గడియాలలోపుగా కోట రక్షణలన్నీ చిందరవందర అయి పోయాయి. మహాసముద్రంలాగా శత్రుబలాలు కోటలో జొరబడ్డాయి. విజయధ్వనాలు మిన్నంటుతూండగా తేజస్వి దర్బారు ప్రవేశించాడు. ఓడిపోయిన శౌర్యవర్మా, ఆయన కుటుంబమూ, ఆయనకు తోడ్పడిన రాజులూ అదివరకే అక్కడికి చేర్చబడ్డారు.

తేజస్వి సింహాసనం దగ్గిరికి రాగానే, అపక్కనే నిలబడివున్న శౌర్యవర్మ తన కిరీటం తీసి తేజస్వి పాదాలపద్ద వుంచాడు.

"అదేమిటి, శౌర్యవర్మా? నీ తల అది తీసుకుని తయారుచేసిన కిరీటం తీసేస్తావెందుకూ? అది నీ తలమీద రాణించినట్టుగా నా పాదాలదగ్గర ఎలా రాణిస్తుంది? ఒక చిన్న అపోహలో మీరంతా పడిపోయా



రని నాకు తోస్తోంది. నేను కేవలం అతిథిగా వచ్చాను. వ సంతోషవానికి అహ్వానిస్తే మీరు రాలేదు. అందుకని నేనే వచ్చాను. అయితే మీరు కోట ద్వారాలు మూసి, వాటికి సాయుధరక్షణలు పెట్టి మాకు శ్రమ కలిగించటంచేత నేరుగా రావటానికి బదులు కోట గోడలు దూకి రావలసి వచ్చింది. నీ కిరీటం వుంచుకో, శౌర్య వర్మా. నేను పుచ్చుకునేటందుకు రాలేదు, ఇచ్చేందుకే వచ్చాను,” అంటూ తేజస్వి ఒక బాకు పైకి తీశాడు.

“ఇది ఎవరిదో మీవాళ్ళలో ఒకరిది. వాళ్ళు దీన్ని నా గుడారంలో వదిలిపెట్టి వెళ్ళారు. ఆ వదిలిపెట్టిన వారెవరో నేను తెలుసుకోవచ్చా?” అన్నాడు తేజస్వి, చుట్టూ కలయచూస్తూ.

మాధవవర్మ ధైర్యంగా ముందుకు వచ్చి, “నేనే!” అన్నాడు.

“అయితే నా ప్రాణాన్ని కిందటి రాత్రి గుప్పిట్లో ఉంచుకున్నవాడివి నీ చేనన్న మాట! భేష్, నీరుణం ఉంచుకోదలచ లేదు. నా చేతులో వున్నది నేను నీకిచ్చే స్త్రాను. నేనివ్వలేనిది శౌర్యవర్మ ఇస్తాడనుకుంటాను. ఏం, శౌర్యవర్మా? నువు మనవాడికి నీ కూతుర్ని ఇచ్చే పక్షంలో నేను



గజనగర సింహాసనం ఇచ్చేస్తాను. నాకూ పిల్లా జల్లా లేరు. ఈ ఇద్దర్నీ పెంచుకుంటాను. తథాస్తు అనుమరి!” అన్నాడు తేజస్వి పుత్రాహంగా.

తన చెవులను తానే నమ్మలేక బొమ్మలాగా నిలబడివున్న శౌర్యవర్మకు ఒక్కసారిగా చైతన్యం వచ్చింది. ఆయన తేజస్విని అలింగనం చేసుకున్నాడు. అప్పటికప్పుడే గొప్ప విందుకు సన్నాహాలు జరిగాయి. మరి కొంతసేపటికి భోజనాలదగ్గిర కాబోయే భార్యా భర్తలు పక్క పక్కనే కూచున్నారు. తరవాత వారి వివాహం మహావైభవంగా జరిగింది. మాధవవర్మ

భార్య సమేతుడై వెళ్ళి గజనగరపు కోటలో గృహప్రవేశం చేశాడు.

బేతాళుడి కథ చెప్పి, "రాజా! తన తండ్రి రాజ్యాన్ని కాపాడటానికి తన ప్రేమను బలిచేయ నిద్దవడిన లావణ్యవతి ఔదార్యం గొప్పదా? నిరాయుధుణ్ణి చంప రాదనే ఉద్దేశంతో తన భవిష్యత్తునూ, ప్రేమనూ, తనకు ఆశ్రయం ఇచ్చిన శౌర్య వర్మ క్షేమాన్ని త్యాగం చేసిన మాధవవర్మ ఔదార్యం గొప్పదా? తనను తన గర్భ శత్రువు చంపక వదిలినందుకు యుద్ధంలో లభించిన గెలుపునుకూడా వదులుకున్న తేజస్వి ఔదార్యం గొప్పదా? సమాధానం తెలిసినకూడా చెప్పకపోయావో నీ తల బద్ద లపుతుంది," అన్నాడు.

"లావణ్యవతి గత్యంతరం లేని పరిస్థితిలో తన ప్రేమను త్యాగం చేసింది. మాధవవర్మ నిరాయుధుడైన శత్రువును చంపటానికే తేజస్వి గుడారం ప్రవేశం

చాడు. అతను ఆ పని చెయ్యకపోవటానికి కారణం అపకీర్తి భయం కావచ్చు. అందు చేత ఈ ఇద్దరి ఔదార్యమూ అంత ఉత్తమమైనది కాదు. కాని తేజస్వి ఔదార్యం నిష్కలంకమైనది. తనను ఎవరో చంప వచ్చారన్న సంగతి అతనికి తప్ప మరెవరికీ తెలియదు. యుద్ధంలో విజయలక్ష్మి అతనిని పరించింది. అతని విజయాన్ని ఎవరూ కాదనలేరు. అందులో అపకీర్తి ఏమీలేదు. తనను చంపకుండా వదిలిపెట్టిన వాడెవరో తెలియకముందే అతను తన విజయలక్ష్మిని శౌర్యవర్మకు ధారపోశాడు. అతను తన శత్రుశేషమైన మాధవవర్మ అని తెలిసినాక తన నిశ్చయాన్ని ఎంతమాత్రమూ మార్చుకోలేదు. తేజస్వి ఔదార్యం గొప్పది," అన్నాడు విక్రమార్కుడు.

రాజుకు ఈవిధంగా మౌనభంగం కలగగానే బేతాళుడు శవంతోసహా వెళ్ళి చెట్టెక్కాడు. (కల్పితం)



ఆదిమమానవుల పరికరాలు

సుమారు 6 స్వర లక్షల ఏళ్ళక్రితం మానవుడు రాతితో తనకు కావలసిన పరికరాలు చేసుకోవటం ప్రారంభించిన సంగతి మనం లోగడ తెలుసుకున్నాం. ఇదే పాత రాతియుగానికి నాంది. ఈ యుగం సుమారు 10 వేల ఏళ్ళక్రితం ముగిసింది. తెలిదశలో పరికరాల నిర్మాణం అంతగా అభివృద్ధి కాలేదు. మానవుడు చేసిన మొట్టమొదటి పరికరాలు నరకటానికి పనికివచ్చేవి. వీటిని మానవుడు స్వటికశిలతోనూ, ఘనీభవించిన లావాతోనూ తయారుచేశాడు. ఈ పరికరమే క్రమంగా అభివృద్ధి అయి చెగ్గడ్డలిగా మారింది. చెక్కుముకి రాయిని చెక్కి ఈ గడ్డలి తయారుచేసేవారు. చెక్కుడంలో ఊడిన పెళ్ళలను గీరటానికి, కొయ్యటానికి, డొలచటానికి ఉపయోగించేవారు. పరికరాలు చెయ్యటంలో నైపుణ్యం అభివృద్ధి అయినకొద్దీ రాతిగొడ్డలి కూడా అభివృద్ధి పొందింది.

కాలం గడిచినకొద్దీ, చెక్కిన రాళ్లతో చేసిన పరికరాలకన్న రాతి పెళ్ళలే ముఖ్యమైన ఆయుధాలుగా పరిణమించాయి. ఈ పరిస్థితి 1,70,000 ఏళ్ళక్రితం యేర్పడింది. అది లగాయతు 37,000 ఏళ్ళక్రితండాకా నియాండర్తాల్ మనిషి ప్రపంచమంతటా యేలాడు. ఈ మనిషి రాతిములుకులు గల బాణాలతోనూ, బరిసెలతోనూ మృగాలను వేటాడాడు.

భూమిపై నాలుగుసార్లు హిమప్రళయం వచ్చింది. అప్పుడు ఉత్తర ధృవంనుంచి భూమధ్యరేఖ వేపు మంచు పాకివచ్చింది. నాలుగో హిమప్రళయం 70,000 ఏళ్ళక్రితం జరిగింది. అప్పుడు మానవులు మంచుకు దడిచి దక్షిణంగా పారిపోక, తాము నేర్చిన విద్యల సహాయంతో చలినుంచి ఆత్మరక్షణ చేసుకోగలిగారు.

37,000 ఏళ్ళక్రితంనుంచి 10,0000 ఏళ్ళక్రితండాకా నడిచిన కాలంలో మానవుడి పరికరాలు చాలా అభివృద్ధికి వచ్చాయి. మొదటి 7,000 ఏళ్ళ కాలంలో చెక్కుముకి కత్తులు తయారయాయి. మనుషులు తోళ్ళతో ఉడుపులు తయారుచెయ్యటం నేర్చుకున్నారు. ఆ తరువాత రకరకాల ఉలులు తయారయాయి. ఈ ఉలుల సహాయంతో అనేక పదునైన ఆయుధాలు, యెముకతోనూ, కొమ్ముతోనూ చేసినవి, తయారయాయి. 20 వేల, 16 వేల ఏళ్ళక్రితం మధ్యలో మానవులు చెక్కుముకిరాతినుంచి సన్నని పొరలు వేరు చేయటం నేర్చారు. ఈ పొరలనుంచి అనేక పరికరాలు తయారయాయి. పాతరాతియుగం తాలూకు అఖరు 6 వేల ఏళ్ళ కాలంలో బెజ్జం గల నూదీ, శూలమూ, ముళ్ళ కాటే తయారయాయి.

10 వేల ఏళ్ళక్రితం పాతరాతియుగం ముగిసేనాటికి మానవుడు తన పురోఽవృద్ధికి అవసరమైన ప్రాథమిక పరికరాలన్నీటినీ సిద్ధంచేసుకున్నాడు; దుస్తులు ధరించటమూ, పంట చేసుకోవడమూ నేర్చుకున్నాడు. అతనికి వ్యవసాయం ఇంకా తెలియగాని, అనేక రకాల ఆయుధాలతో దీటులేని వేటగాడుగా మటుకు తయారయ్యాడు.



కృత ఘ్ను డు

బ్రహ్మదత్తుడు కాశీరాజ్యాన్ని పరిపాలిస్తూండగా బోధిసత్వుడు కోసలరాజుగా జన్మించాడు. ఆయనకు సత్యసేనుడనే ఒక కుమారుడుండేవాడు. యుక్తవయసు రాగానే రాజు సత్యసేనుణ్ణి యువరాజుగా చేశాడు. యువరాజు భార్య శంబులాదేవి అపురూప సౌందర్యవతి.

దురదృష్టవశాత్తూ యువరాజుకు భయం కరమైన కుష్టువ్యాధి వచ్చింది. ఎంతమంది వైద్యులు ఎన్ని చికిత్సలు చేసినా ఆ వ్యాధి లొంగక అనాటికానాడు ఎక్కువ కాసాగింది. అటువంటి వ్యాధి పెట్టుకుని నలుగురి మధ్యా ఉండటానికి నామోషీ వేసి, యువరాజు తండ్రి అనుమతితో, నిర్జనారణ్యంలో ఉండటానికి బయలుదేరాడు. అప్పుడు శంబులాదేవికూడా తన భర్తవెంట వసవాసానికి బయలుదేరింది. యువరాజు పద్దన ఎన్నివిధాల చెప్పినా ఆమె వినలేదు.

అరణ్యంలో జలసమృద్ధి, ఫల సమృద్ధి ఉన్నచోట యువరాజు ఒక పర్ణశాల నిర్మించుకుని అందులో ఉండసాగాడు. శంబులాదేవి ఉదయమే లేచి ఇంటివనులన్నీ చేసి, భర్తకు పలుదోము పుల్లా, నీళ్ళూ ఇచ్చి, అతను ముఖం కడుక్కున్నాక తినటానికి వళ్లు ఇచ్చి, తట్టా గునపమూ తీసుకుని అడివిలోకి వెళ్లేది. పళ్ళూ, కందమూలాలూ తెచ్చేది. చెరువునుంచి నీరు తెచ్చేది. భర్తచేత స్నానం చేయించేది. తరవాత భర్తకు భోజనం పెట్టి తాను భోజనంచేసేది. ఈవిధంగా ఆమె అహోరాత్రాలు భర్తను కనిపెట్టి ఉంటున్నది.

ఒకనాడామె పళ్లకోసమని కొత్తవైపుగా బయలుదేరింది. కొంతదూరం వెళ్ళేసరికామె కొక కొండకోస కనిపించింది. ఆ కోసలో కోనేరు ఒకటున్నది. దాన్ని చూడగానే అమెకు అందులో స్నానంచెయ్య

బుద్ధిపూర్ణుని. ఆమె అందులో స్నానం చేసి బయటికి వచ్చేసరికి ఆమె శరీరం మేలిమి బంగారు చాయతో ప్రకాశించసాగింది.

ఈ సంగతి ఆమెగమనించలేదు గాని ఆ సమయానికి అటుగా పోతున్న కిరాతు దొకడు ఆమెను చూసి నిర్భయంతో ఆగాడు. వాడు ఆమెను తమ గూఢముకు రమ్మనీ, తనను పెళ్ళాడమనీ బతిమాలాడు. ఆమె దారికి అడ్డు నిలబడి కదలనివ్వలేదు. ఇది చూసి శంబులాదేవి, "ఓరీ, పాపాత్ముడా! నాశనమైపోతావు!" అంటూ బిందెలో నీరు వాడిమీద చల్లింది. పిడుగు దెబ్బ తిన్నవాడల్లా వాడు పడిపోయాడు.

కిరాతుడి బెడద పదిలించుకుని నీరూ, పళ్ళూ తీసుకుని పర్వతాలకు తిరిగి వచ్చే సరికి చాలా పొద్దుపోయింది. భర్త, "ఇంత ఆలస్యమయిందే?" అని అడిగాడు.

శంబులాదేవి జరిగినదంతా చెప్పింది. కాని భర్త సమ్మత, "అడవాళ్లు ఎన్నయినా కల్పించగలరు? ఎక్కడ తిరిగినా నిన్ను అడిగేవాళ్లు లేరు!" అన్నాడు.

"స్వామీ, నేను చెప్పేది సత్యమైతే మీ వ్యాధి ఈ నీటితో నయమైపోవాలి!" అంటూ బిందెతో తెచ్చిన నీరు భర్తకు అభిషేకం చేసింది. వెంటనే, ఇంద్రజాలిలాగా,



అతని వ్యాధి తుప్పురాలినట్టు రాలిపోయి, అతని శరీరంకూడా బంగారంలాగా మెరవ సాగింది. తన భార్య పాతివ్రత్యంకంటే, తనకు వ్యాధి నయమయిందన్న విషయం సత్యమేనుడికి ఎక్కువ ఆనందం కలిగించింది. అతను వెంటనే బయలుదేరి కోసల రాజధాని నగరానికి వచ్చి ఉద్యానవనంలో విడిదిచేసి తన రాకనుగురించి తండ్రికి కబురుచేశాడు.

రాజుగారు స్వయంగా ఛత్రచామరాలతో బయలుదేరి ఉద్యానవనానికి వచ్చి తన కుమారుడికి స్వాగతం చెప్పాడు. యువ రాజు వ్యాధి నయం కావటానికిగాను సహాయ

పడినందుకూ, అతనితో సమంగా అరణ్య వాసం చేసినందుకూ, శంబులాదేవికి పట్టపు రాణి హేమాదా ఇస్తూ ఉత్తరువు చేశాడు. తాను వానప్రస్థం స్వీకరించి సత్యసేనుడికి రాజ్యాభిషేకం చేసేశాడు.

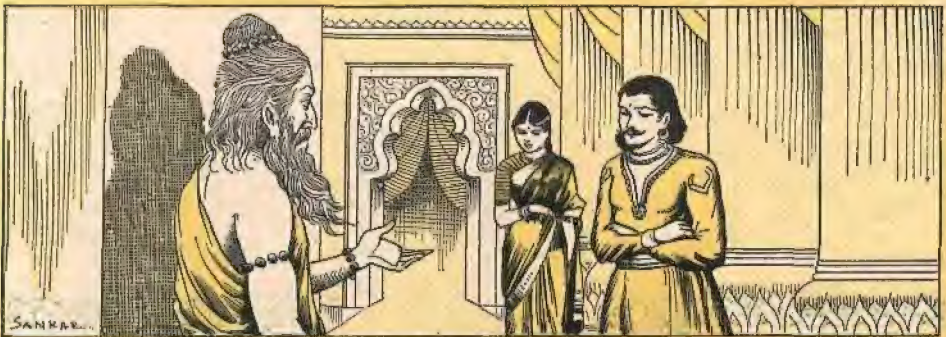
తండ్రి ఉత్తరువు ననుసరించి సత్య సేనుడు శంబులాదేవిని పట్టపురాణిగా చేసు కున్నాడే గాని, ఆమెపట్ల పూర్తిగా ఉదా సీనుడై తన ఇతర భార్యలతోనే ఎక్కు వగా కాలం గడపసాగాడు. భర్తయొక్క అనాదరణవల్లా, సవతుల ఈర్ష్యవల్లా శంబులాదేవి చిక్కి శల్యమై పోయింది.

ఇలా వుండగా ఒకనాడు మామగారు శంబులాదేవి ఇంటికి భోజనానికి వచ్చాడు. ఆమె స్థితికి ఆశ్చర్యపడి, ఎందుకిట్లా కృశించిపోయావు?" అని అడిగాడు.

"భర్త ఆదరణ లేని భార్య ఇంకెట్లా ఉంటుంది, చెప్పండి?" అన్నది శంబులాదేవి.

ముసలిరాజు జరిగిన దంతా విని సత్య సేనుణ్ణి పిలిపించి, "నాయనా, కృతఘ్నత కంటే మహాపాతకం ఇంకెకటి లేదు. భయంకరమైన వ్యాధితో నువు మనుష్యుల మధ్య ఉండలేక అరణ్యానికి పారిపోయి నప్పుడు నీవెంట వుండి, రాత్రిం బగళ్ళు నీకు సేవచేసి, చివరకు నీ వ్యాధికూడా నయంచేసిన భార్యను, రాజ్యం చేతికి చిక్కగానే తృణీకరిస్తావా? ఈ రాజ్యాలూ, వైభవాలూ ఎవరికైనా లభిస్తాయి. కాని పతివ్రత అయిన భార్య ఎవరో అదృష్ట వంతుడిగాని లభించదు. కనక శంబులా దేవిని అనాదరంతో చూడకు. అందువల్ల నష్టపడేది నువ్వే!" అని బోధించాడు.

సత్య సేనుడు జ్ఞానేదయం కలిగిన వాడై భార్యకు క్షమాపణ చెప్పకుని, ఆమెకు తనపైనా తన ఇతర భార్యలపైనా అంతు లేని అధికారాలిచ్చి, ఆమెను ఆదరంతో చూస్తూ కాలం గడిపాడు.





తల్లి కూతుళ్లు

6

రెండు ప్రయత్నాలు విఫలమైనా పాదరసం ఆశ విడిచిపెట్టలేదు. అతను మూడోసారి పాములవాడి వేషం వేసుకుని, బుట్టలో మూడు తాచులు పెట్టుకుని జుర్రేక్ దుకాణం ముందు వాటిని అడించసాగాడు. అడిస్తూ స్పష్టే ఆడిస్తూ పాదరసం ఒక కోడె తాచును, దుకాణంలోకి, జుర్రేక్ కాళ్ళ ముందు పడేట్టు విసిరివేశాడు. జుర్రేక్ హడలెత్తి అవతలికి పారిపోయాడు. ఆ గందరగోళంలో పాదరసం సంచీని అందుకున్నాడు. కాని మరుక్షణంలోనే జుర్రేక్ తిరిగివచ్చి, ఒక సీసంగుండుతో పాముతల చితకగొట్టి, మరోగుండు పాదరసం వేపు విసిరాడు. పాదరసం పక్కకు తప్పుకున్నాడు. గుండు వెళ్ళి వీధి వెంట పోయే ముసలిదానికి తగిలి, ఆమెను తక్షణమే పరలోకానికి పంపేసింది.

చుట్టుపక్కలవాళ్లంతా జుర్రేక్ ను తన్నబోయారు. వారికి భయపడి జుర్రేక్ మండిగంలోనుంచి ఆ సంచీ తీసుకుపోయాడు. ఆయన తన వంటకంట్లో గొయ్యి తవ్వి, అందులో సంచీ పూడ్చేశాడు.

"సంచీ దించనే దించావు. ఆ డబ్బు పిల్లవాడి పుట్టినరోజు వండక్కు ఖర్చుచేద్దాం," అన్నది జుర్రేక్ భార్య. కాని జుర్రేక్ చిసలేదు. ఆ రాత్రి జుర్రేక్ కు ఒక కల వచ్చింది. విదో పక్షి తన వంటకంట్లో ముక్కుతో తవ్వి డబ్బుసంచీ పైకి లాగుతున్నదిట. జుర్రేక్ కంగారుపడుతూ లేచి భార్యతో, "ఒసే, విదో పక్షి వంటకంట్లో తవ్వుతున్నది. వెళ్లి చూడవే!" అన్నాడు. జుర్రేక్ భార్య దీపం తీసుకుని వంటకంట్లోకి వెళ్లింది. అక్కడ పక్షి అయితే లేదుగాని, కిటికీలోనుంచి ఎవరో దూకి పోవటం

ఎన్. వెంకటసుబ్బయ్య



మటుకు ఆమె కళ్ళపడింది. ఆ మనిషి చేతిలో డబ్బుసంచి ఉంది!

అది కాజేసినవాడు పాదరసం అలీయే. అతను అక్కడే ఉండి, సంచీని పంటఇంట్లో దాయటం గమనించి, రాత్రి పచ్చి దాన్ని కాస్తా సంగ్రహించాడు.

“నీ నోరు బడ! డబ్బు పిల్లవాడి పుట్టిన రోజుకు ఖర్చుచెయ్యమంటే లేదన్నావు! ఇప్పుడది కాస్తా దొంగవాడు దోచుకు పోయాడు!” అని జురేక్ భార్య వీడిచింది.

“అదెక్కడికి పోతుందే? ఇప్పుడు తీసుకురానూ?” అంటూ జురేక్ హడావిడిగా అక్కడినుంచి బయలుదేరాడు.

“సంచి లేకుండా ఇంటికి వచ్చావే, నీకు తలుపుకూడా తెరవను!” అన్నది భార్య.

ఈ సంచికోసం మూడు యత్నాలు చేసిన దెవరో జురేక్ కు బాగా తెలుసు. పాదరసం కొత్తాలు అహ్మద్ ఇంటో ఉంటున్నట్టుకూడా ఆయన ఎరుగు. అందు చేత ఆయన అడ్డదార్లవెంబడి ముందుగా అహ్మద్ ఇల్లు చేరి, మారుతాళంతో బయటి తలుపు తెరిచి దాని వెనక్కు వెళ్లి మూసి, పాదరసంకోసం నిరీక్షిస్తూ నిలబడ్డాడు.

ఇంతలో పాదరసం వచ్చి తలుపు తట్టాడు. జురేక్ అహ్మద్ గొంతుతో, “పాదరసం, నువ్వేనా?...సంచి తెచ్చావా?... వీదీ? తలుపు కిందుగా లోపలికి తొయ్యి! నేనూ, హసన్ పందెం వేసుకున్నారే! భలే గమ్మత్తయిన పందెం! తలుపు తెరిచి అంతా చెబుతా!” అన్నాడు.

ఆ మాట్లాడేది అహ్మదే ననుకుని పాదరసం సంచీని తలుపుకిందుగా లోపలికి తోశాడు. జురేక్ అది తీసుకుని అహ్మద్ ఇంటి మెట్లెక్కి మిద్దెమీదికిపోయి, ఆ మిద్దె మీదినుంచి పక్క మిద్దెమీదికి దాటి, అవతలి ఇంటి మెట్లు దిగి, ఆ యింటి తలుపు తెరుచుకుని వీధి ఎక్కి, పరమానందంతో ఇంటివేపు సాగాడు.



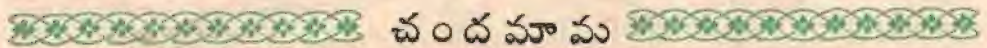
పాదరసం ఒకటి రెండుసార్లు తలుపు తట్టి చూశాడు. ఏ అలికిడి లేదు. జురేక్ తనను మోసగించాడా అనుకున్నాడు. వేగంగా అడ్డదాల్లవెంబడి పరిగెత్తి జురేక్ ఇల్లు చేరాడు. లోపలికి ప్రవేశించాడు. మిద్దెమీద పడకగదిలో జురేక్ భార్య పిల్ల వాణ్ణి పెట్టుకుని నిద్రపోతున్నది. పాదరసం అమె లేచేలోపల చేతులూ కాళ్ళూ కట్టేశాడు. కుర్రవాణ్ణి ఒక తట్టలో పడుకో బెట్టి జురేక్ కోసం తలవాకిట వేచి ఉన్నాడు. ఇంతలో జురేక్ వచ్చి తలుపు తట్టాడు. పాదరసం జురేక్ భార్యగొంతుతో, “సంచీ దొరికిందా?” అని అడిగాడు.

“ఇదుగో, తెచ్చాను,” అన్నాడు జురేక్. “బుట్టలో పెట్టు. డబ్బు లెక్కచూసు కునిగాని తలుపు తెరవను,” అన్నాడు పాదరసం, జురేక్ భార్యగొంతుతో. అతను ఒక చిన్న బుట్టకు తాడుకట్టి దించి, సంచీ పైకి చేదుకున్నాడు. తరవాత సంచీ తీసుకుని, పిల్లవాడున్న తట్ట ఎత్తుకుని అహ్మద్ ఇంటికి వెళ్లిపోయాడు.

ఎంతసేపటికీ తలుపు తెరుచుకోక పోవటం చూసి జురేక్ తలుపుమీద బాద నారంభించాడు. చుట్టుపక్కల వాళ్లంతా చేరారు. ఎన్నికేకలు పెట్టినా అతి గతి

లేదు. చివరకు అందరూ కలిసి తలుపులు పడదోని లోపలికి వెళ్ళిచూస్తే జురేక్ భార్య మంచానికి కట్టేసి ఉంది. సంచీ బాడ లేదు సరేకదా, పిల్లవాడుకూడా లేడు!

జురేక్ తన భార్య కట్టు విప్పి జరిగిన దంతా తెలుసుకుని, జుట్టు పీక్కుని, అప్పుడే అహ్మద్ ఇంటికి వెళ్లి దబదబా తలుపుతట్టాడు. అప్పటికే తెల్లవారుతున్నది. లోపల అంతా మేలుకునే ఉన్నారు. జురేక్ పాదరసం అలీని చూస్తూనే, “డబ్బు సంచీ నువు సంపాదించుకున్నా వనుకుంటాను. నిపుణ్యం ఉంటుంది, నాపిల్లవాణ్ణి నాకిచ్చేయ్యి!” అని వేదుకున్నాడు.



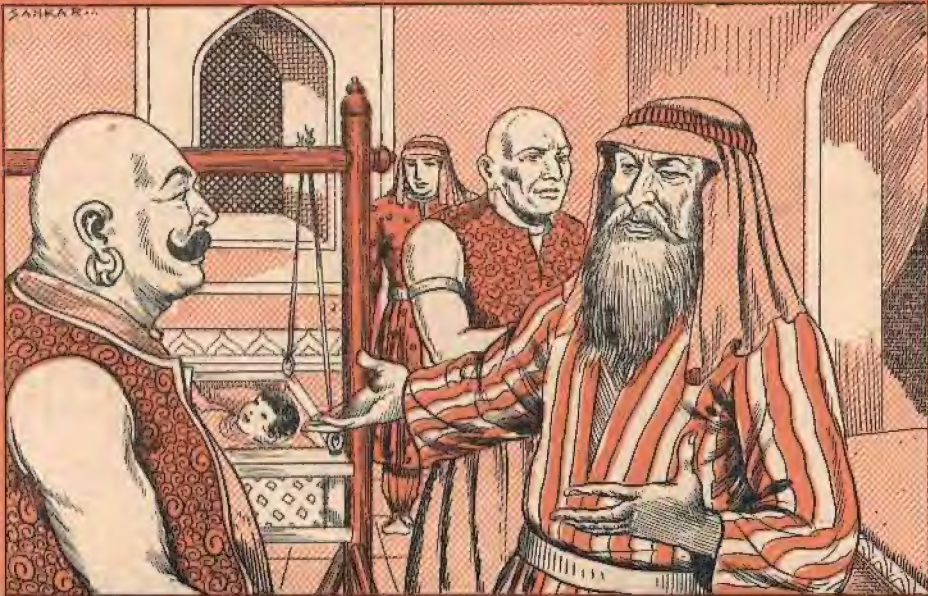
"తొందరపడకండి. మీకు డబ్బుసంచి దొరుకుతుంది, పిల్లవాడూ దొరుకుతాడు. కాస్త మావాడికి మీ మేనగోడలు జీనాబ్ కూ పెళ్ళిముహూర్తం పెట్టించి మరీ వెళ్ళండి!" అన్నాడు హసన్ జుర్రేక్ తో.

"తొందర పడకండి. జీనాబ్ ను అలి కచ్చి చెయ్యటానికి నాకేనాడూ అభ్యంతరం లేదు. కాని జీనాబ్ సంతలో కొన్నట్టు కొనటానికి గొర్రెపిల్ల కాదు. దాన్ని పెళ్ళాడే వాడు భరణం ఇవ్వవలసి ఉంటుంది," అన్నాడు జుర్రేక్.

"తప్పక ఇస్తాను, ఏమివ్వాలి?" అన్నాడు పాదరసం అతంగా.

"అజరయ్య కూతురు కమర్ దగ్గర వుండే బంగారు దుప్పటి, బంగారు శిరో భరణమూ, బంగారు వడ్డాణమూ, బంగారు చడావులూ తెచ్చినవాణ్ణి చేసుకోవాలని జీనాబ్ అభిప్రాయం. అవి నువ్వు తెచ్చి జీనాబ్ కు భరణంగా ఇవ్వగలిగితే పెళ్ళికి నా అభ్యంతరం ఏమీ లేదు," అన్నాడు జుర్రేక్. "తెస్తాను," అన్నాడు పాదరసం అలి.

జుర్రేక్ తన పిల్లవాణ్ణి, డబ్బు సంచిని తీసుకు వెళ్ళిపోయాక, హసన్ పాదరసంతో, "నీకేమైనా పిచ్చా ఏమిటి? ఇటువంటి పని ఎందుకు మీద వేసుకున్నావు? అజరయ్య మంత్రాలూ, చేతబడులూ నేర్చినవాడు.



వాడికి భూతపిశాచాలు పలుకుతాయి. వాడు బాగ్దాద్ నగరం గోడల బయట, బంగారు వెండి ఇటుకలతో కట్టిన భవంతిలో వుంటాడు. రాత్రిపూట వాడు యింటో వున్నప్పుడు తప్ప ఆ ఇల్లెవరికీ కనిపించదు. పగలల్లా వాడు నగరంలో వడ్డివ్యాపారం చేస్తాడు. రాత్రివేళ ఇంటికి వెళ్ళి కిటికీలో నిలబడి, తన కూతురి బంగారు దుప్పటి ఒక బంగారు పళ్ళెంలో పెట్టి పట్టుకుని, “ఇరాక్, ఇరాన్, ఆరేబియాలో గల ఏ గజ దొంగ అయినా సరే దీన్ని కాజెయ్యండి, చూస్తాం,” అంటాడు. ఎంతమంది దొంగలో అ దుప్పటి కాజెయ్యటానికి యత్నించి

నాశనమైపోయారు. వారిలాగే నిన్నుకూడా నాశనం చేయించాలనే దురుద్దేశంతోనే జుర్రేక్ నిన్ను ఈనికొల్పాడు. ఈ పని నీవల్ల అయేదిమాత్రం కాదు!” అన్నాడు.

“ఏమన్నా నో అన్నాను, జీనాబ్ ను పెళ్ళికూతుర్ని చేసినప్పుడు ఆ బంగారు దుప్పటి కప్పి, బంగారు శిరోభరణం పెట్టి, బంగారు వడ్డాణం చుట్టి, బంగారు చదా వులు తొడిగి మరీ పెళ్ళాడతాను!” అన్నాడు పాదరసం ధైర్యంగా.

వాణ్ణి ఎవరూ అపలేకపోయారు. వాడు అప్పుడే బయలుదేరి అజరయ్య దుకాణానికి వెళ్ళాడు. అజరయ్య బంగారాన్ని





పళ్ళెంలో బంగారు దుప్పటి పెట్టి పట్టుకుని నిలబడి, “ఇరాక్, ఇరాన్, ఆరేబియాలలో గల గజదొంగల్లా! చాతనయితే ఈ నా కూతురి సొత్తు దొంగిలించి ఆమెను పెళ్ళాడండి!” అన్నాడు.

అజరయ్యను మంచిగా అడిగి ఆ పస్తువులను బహుమానంగా పుచ్చుకోవాలని అలీకి తోచింది. “అయ్యా, తమతో ఒక్కసారి మాట్లాడాలి,” అన్నాడతను అజరయ్యతో.

“పైకి రా!” అన్నాడు అజరయ్య.

పాదరసం పైకి వెళ్ళి అజరయ్యతో తన అవసరం గురించి చెప్పాడు. అజరయ్య అంతా విని గట్టిగా నవ్వి, పాదరసం చెయ్యి పరీక్షించి, “నీకు ప్రాణంమీద ఆశ వుంటే, నా సలహా తీసుకుని, ఈ ప్రయత్నం మానుకో. ఎవరో నీ కిడు గోరి నిన్నీ పనికి పురికొల్పారు. నా ఆయుర్దాయంకంటే నీకు ఎక్కువ వున్నది. లేకపోతే నిన్ను ఈ క్షణాన చంపివుందును!” అన్నాడు.

అలీ మండిపడి, కత్తిధూసి, “దుర్మార్గుడా! నేను కొరినది ఇవ్వకపోతే నిన్నీ క్షణంలో చంపేస్తాను!” అన్నాడు.

“ఆ చెయ్యి పడిపోవాలి!” అన్నాడు అజరయ్య. మరుక్షణం పాదరసం కుడి చెయ్యి చచ్చుపడిపోయింది. పాదరసం

సంచలలో తూయించి, గాడిదమీద వేయిస్తున్నాడు. అజరయ్య దుకాణం మూసి గాడిదమీద సవారీఅయి ఇంటికి బయలుదేరేదాకా దూరంగా వేచివుండి, అలీ అతన్ని వెంబడిస్తూ ఊరి వెలపలకు వెళ్ళాడు.

అజరయ్య ఒక చోటికి వచ్చి, సంచీలో నుంచి ఇంత ఇసుక తీసి, మంత్రించి, గాలిలో చల్లాడు. వెంటనే ఎదురుగా ఒక భవనం ప్రత్యక్షమయింది. ఆ భవనం బంగారు ఇటుకలతో, వెండి ఇటుకలతో కట్టివున్నది. అజరయ్య గాడిదమీద భవనంలో ప్రవేశించాడు. మరి కొంతసేపటికి అయన కిటికీ తెరిచి, చేతిలో బంగారు



కత్తిని ఎడమచేతిలోకి తీసుకున్నాడు, కాని అజరయ్య మహిమపల్ల అదీ పడిపోయింది.

“ఇప్పుడైతే నా నీ ప్రయత్నం మాను కుంటావా?” అన్నాడు అజరయ్య.

“నాకా దుప్పటి అవీ కావాలి!” అన్నాడు పాదరసం.

“అందుకు ఒకటే మార్గం! గాడిదవై వాటిని మొయ్యి!” అంటూ అజరయ్య పాదరసంమీద నీళ్లు మంత్రించి చల్లాడు. వెంటనే అలీ కాస్తా గాడిద అయిపోయాడు.

మర్నాడు అజరయ్య దుకాణానికి పాద రసాన్ని తోలుకుపోయాడు. ఆ రోజు సాయం కాలం ఇంటికి వచ్చాక అజరయ్య అలీని మళ్ళీ మనిషినిచేసి, “ఎందుకు చెడతావు? నా సలహా విని వెళ్లిపో. లేకపోతే ఇంకా హీనమైన జంతువుగా మార్చగలను,” అన్నాడు. అలీ ఆ మాటలేవి వినిపించుకోక అజరయ్య మీదికి వురికాడు. అజరయ్య అతనిమీద ఇన్ని నీళ్లు చిలకరించి అతన్ని యెలుగుబంటిగా మార్చేశాడు.

మర్నాడు అజరయ్య కూతురు కమర్ తండ్రితో, “నాన్నా, ఈ అబ్బాయి నన్ను పెళ్ళాడతాడేమో అడుగు,” అని అడిగింది.

“నువ్వే అడుగు,” అంటూ అజరయ్య కోపంగా తన గదిలోకి వెళ్ళాడు.

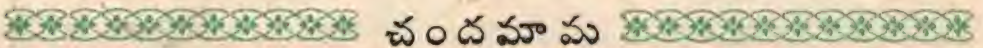


“నీకు కావలసింది నేనా, నా వస్తువులా?” అని కమర్ పాదరసాన్ని ప్రశ్నించింది.

“దిలైలా కూతురు జీనాబ్ అనే అందగత్తెకు భరణంగా ఇవ్వటానికి నీ వస్తువులే నాకు కావాలి,” అన్నాడు పాదరసం అలీ.

“వాడి మనసు మారదు, చూశావా?” అన్నాడు అజరయ్య కూతురితో. తరవాత ఆయన అలీమీద నీళ్లు చల్లి కోతిని చేశాడు.

ఆ రాత్రి కమర్ ఒక నిశ్చయానికి వచ్చేసింది. ఆమె పాదరసం అలీకి సహాయం చెయ్య నిశ్చయించింది. అతను తనను పెళ్ళాడకపోయినా అతని సుఖంకోసం తన



వస్తువులు ఇచ్చేయ్య దలచింది. అందు చేత ఆమె ఆ రాత్రి తన తండ్రితో శతపాఠి అతణ్ణి ఒప్పించింది. తరవాత తన వస్తువు లన్నీ బంగారు వళ్ళెంలో పెట్టుకుని, కోతి రూపంలో వున్న పాదరసందగ్గిరికి పోయి, అతన్ని మనిషిగాచేసి, “అలీ, ఇవి తీసుకో! నువ్వు కోరే జీనాబ్ ను పెళ్ళాడు,” అన్నది.

పాదరసం అలీకి కమర్ పట్ల చాలా అభిమానం కలిగింది. అతను ఆమెను వెంటబెట్టుకుని హసన్, అహ్మద్ లవద్దకు వెళ్ళాడు. “నువ్వు జీనాబ్ ను పెళ్ళాడిన తరవాత కమర్ ను కూడా పెళ్ళాడటం వుచితం. ఈమె తండ్రి కిమె ఒక్కతే కుమార్తెగనక అతని అస్తికూడా అతడి తద నంతరం చట్టప్రకారం నీకే దక్కుతుంది,” అని వారు అన్నారు.

తరవాత వాళ్ళు దిలైలానూ, జీనాబ్ నూ, జురేక్ నూ పిలిపించారు. జురేక్ సాక్షిగా పాదరసం జీనాబ్ కు కమర్ బంగారు

దుప్పటీ, శిరోభరణమూ, వడ్డాణమూ, చదా వులూ భరణంగా ఇచ్చాడు. జురేక్, తన మేనకోడలైన జీనాబ్ పాదరసం అలీని పెళ్ళాడటానికి ఒప్పుకున్నాడు.

ఈ భరణం సంపాదించటానికి పాద రసం వడిన కష్టాలనుగురించి విని జీనాబ్, అలీ కమర్ ను పెళ్ళాడటానికి ఆమోదిం చింది. త్వరలోనే పాదరసం అలీకి జీనాబ్ కూ పెళ్లి అతివైభవంగా జరిగింది.

తరవాత కొద్దిరోజులకు పాదరసం ఖలీఫా దర్శనం చేసుకుని తనను కొలువులో ఉంచుకోమని ఆర్జీపెట్టుకున్నాడు. ఆ ఆర్జీని ఇద్దరు కొత్వాళ్ళూ, పావురాల టపా నిర్వాహకు రాలూ బలపరచటంవల్ల ఖలీఫా పాద రసం అలీని రాజభటులకు సర్దారుగా నియమించాడు. నెలకు వెయ్యి దీనారాలు వేతనం తీసుకుంటూ పాదరసం జీనాబ్, కమర్ లతో సుఖంగా కాలం గడిపాడు.

(అయిపోయింది)





మిత్రభేదం

ఇది యిట్టులుండగా - మృగముల రాజు
 కదలే పింగలకుడు - కానలోనుండి.
 యమునా జలమ్ముల - హాయిగా గ్రోల
 తమ మృగమ్ముల నెల్ల-తరలించుకొనుచు
 వచ్చెను దేవేంద్ర - వైభవ మొప్పు
 అచ్చట మడుగులో - నడుగిడ నుండె.
 సంజీవకుని అంకె - సకల దిక్కులను
 భంజించుకొని విన - వచ్చె నంతటను.
 గుండెలు గబగబ - కొట్టుకొసాగె
 నిండు సైన్యమ్మెల్ల - నివ్వెఱపడియె
 వెనుకంజ వేసి ఆ - పసరాజు జడిసి
 పెను మట్టిచెట్టు నీ-డను చేరుకొనియె.
 కొలువు దీఱెను మృగ-మ్ముల రాజరాజు
 పిలపిల మృగములు - నిలుచుండె వరుస.
 తొలుతటి వరుసలో - దొర గూరుచుండె
 మలి వరుసను పెద్ద-పులి జాతి చేరె
 పక్షులు మూడవ - వరుసలో చేరె
 లక్ష చిల్లరవి నా-ల్గవ బారు తీరె.

ఇది యంతయును చూచి-ఏమి ఏమనుచు
 కొదమ సక్కలు రెండు-గుసగుసవేయె.
 మృగరాజు నాస్థాన - మెంతయు జేరి
 మిగిలిన యెంగిళ్ళ - మెక్కుచు దిరుగు
 కరటక దమనకా-ఖ్యమ్ము లా రెండు
 మొరటు సక్కలు తంత్ర-ములకెల్ల నిధులు.
 మంత్రివంశమే గాని - మారె కాలమ్ము
 మంత్రి ఉద్యోగమ్ము - మంటలో గలిసె.
 ఆ సమయమ్మున - నా రెండు సక్క
 లాసతో దూరమ్ము - నందున జేరి
 తమ రాజు సంగతి - తర్కింప దొడగె
 దమనకుం డిట్టనె - తన మిత్రుతోడః

దమనకుడు :

కరటకా మన దొర - గతి చూడుమోయి.
 సరగున నీటికై - చనుదెంచి, పోక
 దప్పి జెందియు నీరు - ద్రావక తిరిగి
 గప్పన వ్యూహమ్ము - గావించినాడు.



కరటకుడు :

దమనకా ! మనకేల - దారి సంగతులు ?
తమకు చెందనివాని - తనిసి శ్వవేల ?
ఉడత కెందులకొయి - ఊరి పెత్తనము ?
బుడబుడ పెఱపనుల్ - మెడవేసుకొన్న
కొనకేమొ కథలోని - కోతి చందాన
అసలుకే మోసమై - అడలిపోవలయు.

దమనకుడు :

కరటకా అదియేమి-కథ, కోతి ఎవరు ?
పరుల కార్యాలతో - పాడెందుకయ్యో ?

కరటకుడు :

అనగా అనగ నొక్క - అరుదైన ఊరు—
వనముండె నచ్చట - వర్తకు డొకడు

గట్టి దేవళమొండు - కట్టించుచుండె
పట్టుగా వందలు - పనివారి బిలిచి.

పగటివేళకు వారు - పనులను నిల్చి
భగభగ అకలై - పట్టణమునకు
పోయిన సమయాన - ప్రొద్దువేళలకు
వేయారు కోతులు - వినవిన పచ్చె.

కోతులన్నియు జేరి - కొమ్మల మీద
కోతిచెప్పలు జేయ - గుంపులో నొకటి
తేటలో నాడుచు - తుంటరిదగుట
దాటులతో నొక - తట్టున కేగి,

కంబము కోయుచు - కర్మ కారుండు
అంబలి కేగిన - యా చోటు జూచి
కోసినదానిలో - గూటమ్ము నడుమ
వేసియుండుట జూచి - వెళ్లి దా కోతి
బడబడ కంబమ్ము-నడుమ గూర్చుండి
గడగడ చేతుల - కదలించె దాని.
కొంతసేపటికేమొ - గూటమ్ము వచ్చె
అంతలో కోసిన - ఆ సందులోన

చిక్కిన ఆ కోతి - శివ శివ అనుచు
ప్రక్కకు పోలేక - ప్రాణాలు విడిచె.
కావున నితరుల - కార్యమ్ములందు
దోవను పోయెడు - దొర పనులందు

వ్రేలుపెట్టుట వట్టి - వెళ్లితనమ్ము
చాలదా మిగిలిన - గాలి సంజుళ్లు?

చందమామ

దమనకుడు :

అది ఏమి మిత్రమా - అది ఏటి మాట
బ్రదుకెల్ల వెంగిలి - పడుటకేనటర ?
మిత్రుల కొక్కింత - మేల్సేయుకొఱకు
శత్రులకు రవంత - చవిజూపు కొఱకు
కొల్పు సేతురుగాని - కొంచెపు కడుపు
చల్వకొనమ్మేరు - చావరు లెమ్ము.
తెలివి తేటలతోడ - తేజస్సుతోడ
ఇల నొక్క క్షణము జీ-వించిన జాలు.
బ్రతికిన చాలునా ? - పాడు కాకియును
పదులేండ్లు బ్రదుకదా-బలికూడు కొఱకి.
తన వంశమున ప-తాకను బోలువాడు
తనయుడు; కాకున్న - తన పుట్టు వేల ?
తల్లిప్రాయమ్మును - డొల్ల జేయుటకు
వల్లమాలిన పుట్టు - వది వలనయ్య ?
ఏటి గట్టున బుట్టు - నీ గడ్డిపోచ
నీట మున్నెగవారి - నిల్పు చేయిచ్చి.
తన శక్తి చూపక - తనయంత తాను
మునుకొని కూర్చున్న - మురిసిపో రెవరు.
కార్యవాదులమయి - కదలి పోవలయు
శౌర్యమ్ము చూపించి - సాగి పోవలయు.

కరటకుడు :

మనము ముఖ్యులము కా-మన్న ఇచ్చోట
వినును ముఖ్యుల మాట-లనె మన రాజు
ఫలమున్న చోటనే - పలుకుట పాడి
తెలి బట్టకే రంగు - పులుముట నేర్పు.



దమనకుడు :

ఏవరు ముఖ్యుల టన్న - దేమున్నదయ్య ?
అవుదురు రాజుల - అనురాగమున్న.
తెలియదా రాజుల - అలవాటు నీకు ?
పలుకరింతురు చెంత - నిలిచినవారి.
విద్య లేకుండిన - వెడగైన సరియె
పద్యమున్నదికదా - పఠించితలే ?
“స్త్రీలు రాజులు లతల్ - చేరువవని
బేలతనమ్ముతో - పెనవేసుకొంద్రు.”

కరటకుడు :

సరి, యైనచో నేమి - సాధింతు విపుడు
తఱిజూచి సేయంగ - దలచిన దేమి ?
మనసు మర్మము వీడి - మన మాడుకున్న
వెనుక కర్తవ్యమ్ము - పని చూడవచ్చు.

చందమామ

వాయుగోళం - వాతావరణం

వాయుగోళంలో మూడు అంతస్తులున్నాయని, వాతావరణపు మార్పులన్నీ కింది అంతస్తులోనే జరుగుతాయని మనం ఇదివరకే తెలుసుకుని ఉన్నాం. ఈ అంతస్తులో గాలి అంతటా ఒకే వత్తిడి కలిగిలేదు. గాలిలో కళ్ళకు కనిపించని మిట్టలూ, పల్లాలూ, శిఖరాలూ, మైదానాలూ ఉన్నాయి. వీటినిగురించి తెలుసుకోవటం వాతావరణవేత్తల పని.

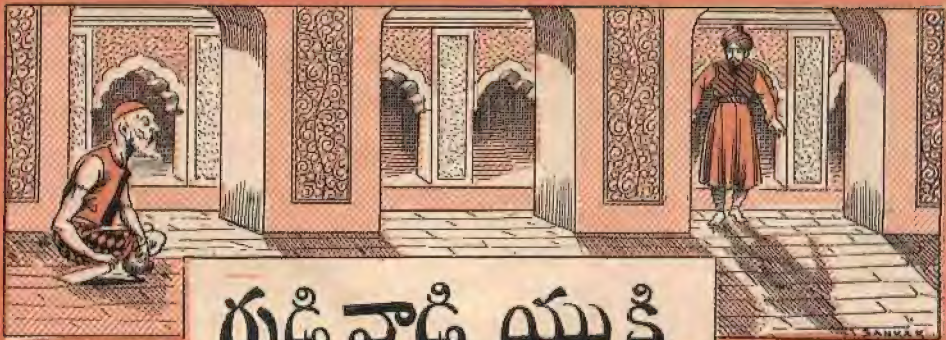
గాలిలో ఉండే ఈ అదృశ్యరూపాలలో కొన్ని స్థిరమైనవి ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు, ఉత్తర దక్షిణ ధృవాలమీద చల్లని గాలి, బరువైనది, బోర్లించిన గిన్నెల ఆకారంలో ఉంటుంది. భూమధ్యరేఖ ప్రాంతంలో ఒక గాలి “లోయ” ఉన్నది. ఇది భూమిని చుట్టి వస్తుంది. ఇందులోనుంచి తేలికైన వెచ్చని తడిగాలి పైకి లేస్తూవుంటుంది.

ఉష్ణమండలం అంచున, భూమధ్యరేఖకు రెండు వైపులా చల్లని గాలి శిఖరాలు చాలా ఎత్తుగా లేస్తున్నాయి. అయితే ఈ శిఖరాలు అవిచ్ఛిన్నంగా భూమిని చుట్టరాక అక్కడక్కడ తెగి ఉన్నాయి. ఈ శిఖరాలకూ ధృవాలకూ మధ్య అనేకమైన గాలి లోయలున్నాయి.

వాయుగుండాల మూలంగా తుపానులు వస్తాయి. వాయుగుండం నిడివి సుమారు నూరు మైళ్ళుండవచ్చు. వాయుగుండం నడిబొడ్డులో గాలిబత్తిడి తక్కువగా ఉంటుంది. అందుచేత “గుండం” అంచులనుంచి కేంద్రానికి గాలిప్రవాహం సాగుతుంది. చుట్టారా వుండే కొండలమీది నీరు లోయలోకి దూకుతూ వచ్చిపడ్డట్టుగా పరిసరాలనుంచి గాలి నడి బొడ్డున వుండే “పల్లం”లోకి ప్రవహిస్తుంది. ఇందువల్ల ఈ పల్లంలో అదివరకుండే తేలికైన, వెచ్చని గాలి పైకి లేస్తుంది. ఇలా జరిగినప్పు డాగాలిలో ఉండే అవిరి చల్లబడి తీవ్రమైన వర్షం కురుస్తుంది. తీవ్రమైన గాలి, వానా చేరి అపారమైన నష్టంకలిగిస్తాయి.

వాయుగోళంలో అనేక రకాల పవనాలు కూడా ఉన్నాయి. సూర్యకాంతి భూమినంత టినీ ఒకేవిధంగా వెడక్కించదు. ఉష్ణమండల ప్రాంతం వెడక్కినంతగా భృవప్రాంతాలు వెడక్కువు. భూమిపై గల ఈ వెడిలో హెచ్చు తగ్గులను సమం చేయటానికి గాలి ప్రయత్నిస్తుంది. ధృవాలనుంచి శీతలపవనాలు భూమధ్యరేఖ ప్రాంతంవేపు వీస్తాయి. వీటిని “పున్నత పర్వక పవనాలు” అంటారు. ఇవి భూమికి 3,000 అడుగులు లగాయతు 13,000 అడుగుల వరకూ గల ప్రాంతంలో వీస్తాయి.

అంతకుముందు చెప్పిన గాలి స్వరూపాలను పురస్కరించుకుని అనేక చిల్లర పవనాలు వీస్తాయి. ఉష్ణమండలం ఉత్తర దక్షిణ వాయు “శిఖరాలకు” రెండు వైపులా గాలి ప్రవహిస్తుంది. అలాగే ధృవాలమీద “బోర్లించి ఉన్న గాలి గిన్నెల” అంచుల వెంబడి పవనాలు బయలుదేరుతాయి. ఈ పవనాలే ఒకప్పుడు నావికులు ఐస్లాండ్, గ్రీన్లాండ్, ఉత్తర అమెరికా మొదలైనవి కనిపెట్టటానికి తోడ్పడ్డాయి. విమానయానం హెచ్చినకొద్దీ, వాయుగోళంలో గల అదృశ్య స్వరూపాలను గురించి, వాతావరణపు మార్పులను గురించి, పవనాలను గురించి మనం ఇంకా బాగా తెలుసుకోవలసి వుంటుంది.



గుడ్డివాడి యుక్తి

పూర్వం కాబూలు నగరంలో ఒక మంగలి ఉండేవాడు. వాడు తన వృత్తి చేసుకుంటూ కొంతకాలం వెళ్ళబుచ్చాక, అకస్మాత్తుగా వాడికి గుడ్డితనం సంప్రాప్తమయింది. అది మొదలు వాడు తన వృత్తి సాగించుకోలేక యాచకవృత్తి అవలంబించాడు. వాడి అదృష్టమేమో గాని వాడు, తాను వృత్తిలో ఉన్నప్పటికంటే బిచ్చమెత్తి యెక్కువ డబ్బు పోగుచేశాడు. క్రమంగా వాడిదగ్గర నూరు వెండికాసులు చేరాయి. గుడ్డివాడు వాటిని ఒక సంచిలో పోసి కొద్దికాలంపాటు తనవెంటే ఉంచుకున్నాడు.

కాని తనదగ్గర అంత డబ్బు ఉండటం ప్రమాదమని వాడికి తోచింది. ఆ డబ్బు తనవద్ద వున్నట్టు తెలిస్తే, కళ్ళు లేనివాణ్ణి చేసి ఎవరైనా కాజేయవచ్చు. అదిగాక తాను అంత డబ్బు నిలవచేసినట్టు పైకి పోక్కితే ఎవరూ తనకు ధర్మం చెయ్యరు.

అందుచేత గుడ్డివాడు తన కాసుల సంచిని ఎక్కడైనా దాచాలనుకున్నాడు.

మూట దాచడానికి తగిన స్థలంకూడా గుడ్డివాడికి స్ఫురించింది. వాడు మసీదుకు వెళ్ళినప్పుడల్లా ఒక వాకిలి పక్కగా కూచునేవాడు. అక్కడ నేలలో ఒక చిన్న కొయ్యపలక ఉన్నది. అది సరిగా తాపటం కాలేదు. దాన్ని తీస్తే వస్తుంది. ఆ పలక కింద చిన్న గుంట ఉన్నది. అందులో సంచిని దాచవచ్చు.

అందుకుగాను గుడ్డివాడు ఒకనాడు మసీదుకు వెళ్ళి వాకిలిపక్కనే కూచున్నాడు. సమాజ్ అయిపోయాక, అందరూ మసీదు నుంచి వెళ్ళిపోయారని తోచగానే వాడు కొయ్యపలక ఎత్తి, గుంటలో తన కాసుల సంచి ఉంచి, మళ్ళీ పలక యథాస్థానంలో ఉంచి, మెల్లిగా బయటికి జారుకున్నాడు. అయితే ఒక్క పొరపాటు మాత్రం జరిగి

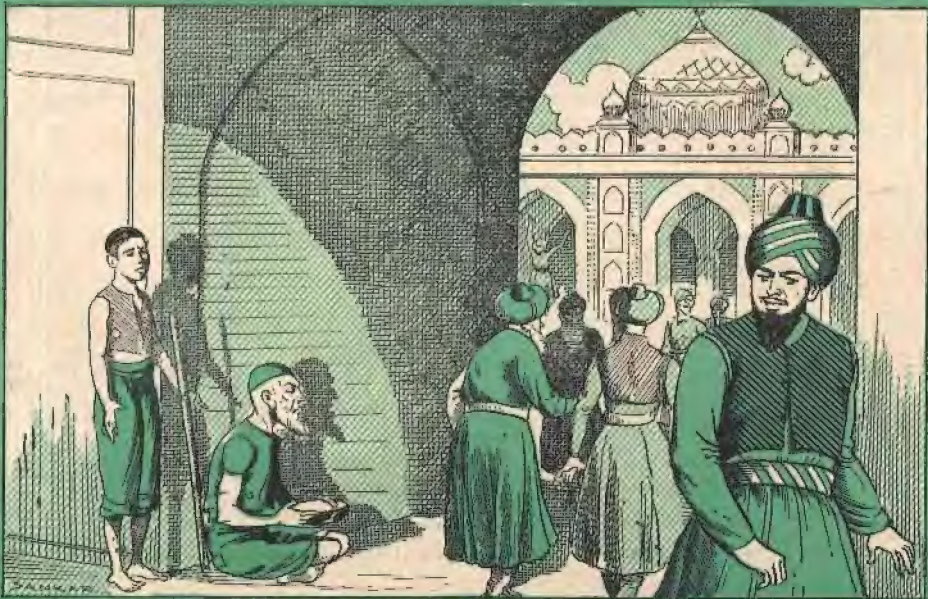
పోయింది. ఎవరూ మసీదులో తేరని గుడ్డి వాడు అనుకుని సొమ్ము దాచే సమయంలో ఒక మనిషి మసీదులో వుండి, గుడ్డివాడు సంచి దాచటం చూశాడు. గుడ్డివాడు వెళ్ళి పోగానే ఈ మనిషి కొయ్యపలక తీసి సంచి పైకి లాగి, అది తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

మర్నాడు ఎవరూ లేని తరుణంలో గుడ్డి వాడు మసీదుకు వెళ్ళి తన సంచి క్షేమంగా ఉన్నదో లేదో అని చూసేసరికి అక్కడ సంచి లేదు.

మరొకడైతే పోయిన సొమ్ముకొసం ఒక శోకం పెట్టి ఊరుకుని ఉండేవాడు. కాని గుడ్డి మంగలివాడు అసాధ్యుడు. తన

సొమ్ము హరించిన వాడెవడో తెలుసుకోవటమే గాక, ఆ సొమ్ము రాబట్టటానికికూడా ఆలోచన చేశాడు. వాడు ఇంటికి వెళ్ళి తన చిన్న కొడుకును పిలిచి, "ఒరే, నాయనా, ఇవాళనుంచి నావెంట నువుకూడా రా. ఇద్దరం మసీదు బయట కూచుందాం. నువు వచ్చే పోయే వాళ్ళని జాగ్రత్తగా గమనించి, నన్ను చూసి ఎవడు నవ్వుతాడో గుర్తుపెట్టుకుని, వాడి ఇల్లెక్కడో తెలుసుకుని నాకు చెప్పు," అన్నాడు.

రెండు రోజులపాటు తండ్రి కొడుకులు మసీదు బయట తిష్టవేశారు. రెండో రోజు గుడ్డివాడి కొడుకు, "నాన్నా, నన్ను చూసి



ఎవరో స్ఫోటకం మచ్చలవాడు నవ్వుతూ లోపలికి వెళ్ళాడు,” అని గుడ్డివాడి చెవిలో రహస్యంగా చెప్పాడు.

“వాడు బయటికి రాగానే వెంట వెళ్ళి, ఎక్కడికి పోతాడో, పేరేమిటో తెలుసుకురా,” అన్నాడు గుడ్డివాడు.

కొంతసేపటికి గుడ్డివాడి కొడుకు తిరిగి వచ్చి తండ్రి కోరిన వివరాలు తెలిపాడు. ఆ మనిషి ఒక వర్తక వ్యాపారి.

గుడ్డివాడు తడువుకుంటూ ఆ వర్తక వ్యాపారి దుకాణానికి వెళ్ళి, “ఫలాని వారున్నారా?” అని అడిగాడు. వ్యాపారి గుడ్డివాణ్ణి దుకాణంలోకి తీసుకుపోయి,

“ఏం, ఇలా వచ్చావు?” అని అడిగాడు.

“రహస్య వ్యవహారం, బాబూ. ఎవరూ లేకుండా చెప్పాలి,” అన్నాడు గుడ్డివాడు.

“చెప్పు,” అన్నాడు వ్యాపారి.

“తమరు చెబితే నమ్మకపోవచ్చుగాని, బాబూ, నేను యాచన చేసి చాలా సొమ్ము మిగుల్చుకున్నాను. ఒక వందకాసులు మా బంధువులకు అరువిచ్చాను. మరొక వంద ఒక రహస్యస్థలంలో దాచానులెండి. మా బంధువులు రేపు వందకాసులూ తిరిగి ఇచ్చేస్తున్నారు. ఆ వందా, దాచిన వందా కలిపి మొత్తంగా వ్యాపారంలో పెడదామని ఉంది. ఎవరికన్నా వడ్డీకి ఇద్దామంటే



పత్రాలూ, సాక్షాలూ ఉండటంవల్ల నా దగ్గర డబ్బున్నట్టు పాక్కుతుంది. ఆ తరవాత నాకెవరూ రాగితోలి ఇవ్వరు. ఎందుకొచ్చిన బెడద? మీరు వర్తకంలో ఆరితేరిన వారు. అందుచేత సామ్యంతా మీచేత పెట్టేస్తాను. దానితో మీకిష్టంవచ్చిన సరుకు కొని అమ్మి లాభంలో మీరు సగం తీసుకుని సగం నాకివ్వండి,” అన్నాడు.

వ్యాపారి కొంచెం ఆలోచించి, “సరే, సొమ్ము రేపు ఉదయం పట్టుకురా!” అన్నాడు. ఆయన కొక గొప్ప ఆలోచన తట్టింది. తాను తీసుకున్న వందకాసులు గాక, గుడ్డివాడిదగ్గర ఇంకొక వందకాసులున్నాయన్నమాట. మసీదులో దాచిన సంచీ పోయిన సంగతి గుడ్డివాడింకా ఎరగడల్లే ఉంది. తాను ఈ వందకు ఆశపడకుండా ఉంటే గుడ్డివాడు రెండువందలు తెచ్చి తన చేతిలో పోస్తాడు. అంతా కలిపి కాజెయ్యవచ్చు. ఒకవేళ గుడ్డివాడు పది

మందితో చెప్పినా, వాడిదగ్గర రెండువందల కాసులు చేరాయని ఎవరూ నమ్మరు.

ఈవిధంగా ఆలోచించి వ్యాపారి తాను కాజేసిన సంచీ తీసుకుపోయి మసీదులో కొయ్యపలకకింద పెట్టేశాడు. దాన్ని ఆ సాయంత్రం గుడ్డివాడు తీసుకున్నాడు.

గుడ్డివాడు మర్నాడు వస్తానన్న ప్రకారం రాలేదు. వర్తకుడు తన దుకాణంనుంచి బయలుదేరి గుడ్డివాణ్ణి వెతుక్కుంటూ మసీదుకేసి వెళ్ళాడు. మసీదు బయట గుడ్డివాడు కనిపించాడు.

“ఏమోయ్? వస్తానని రాకపోతివే?” అన్నాడు వ్యాపారి.

“ఏం చెయ్యను, బాబూ? అసమర్థుణ్ణి చేసి బంధువులు టోపీ వేశారు. నీకు మేం బాకీ లేం పొమ్మన్నారు! నేను దాచుకున్న సొమ్మేమో ఎవడో దొంగవెధప కొట్టేశాడు. నా బతుకు వ్యాపారంలాగే వుంది! యా అల్లా! యా ఖుదా!” అన్నాడు గుడ్డివాడు.



ఫోటో వ్యాఖ్యల ఫోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

1956 ఆగస్టు సంచికలో ప్రకటింపబడే ఫోటోలకు నమూనాలు



- ★ పై ఫోటోలకు నరికిన వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)
- ★ జూన్ 10-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలింపబడవు.

- ★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న నెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/-లు బహుమానం.
- ★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోష్టుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ ఆద్రనుకు పంపాలి.-చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల ఫోటీ, మద్రాసు-26

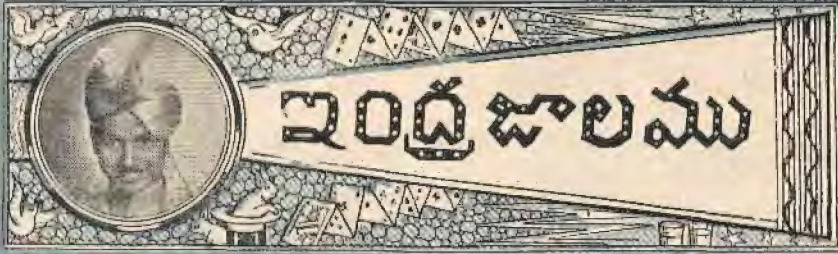
జూన్ నెల ఫోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటీ : ఎవరికోసం వచ్చినారో - ఎరుగజెప్పండి...

రెండవ ఫోటీ : తమరి దర్శన భాగ్య మబ్బెను - ధన్యులమునుండి !

పంపినవారు : క. గౌ. జానకి, E. తాండ్రపాడు B. O. (కర్నూలు)

బహుమతిమొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.



ప్రొఫెసర్ పి. సి. స్కూర్

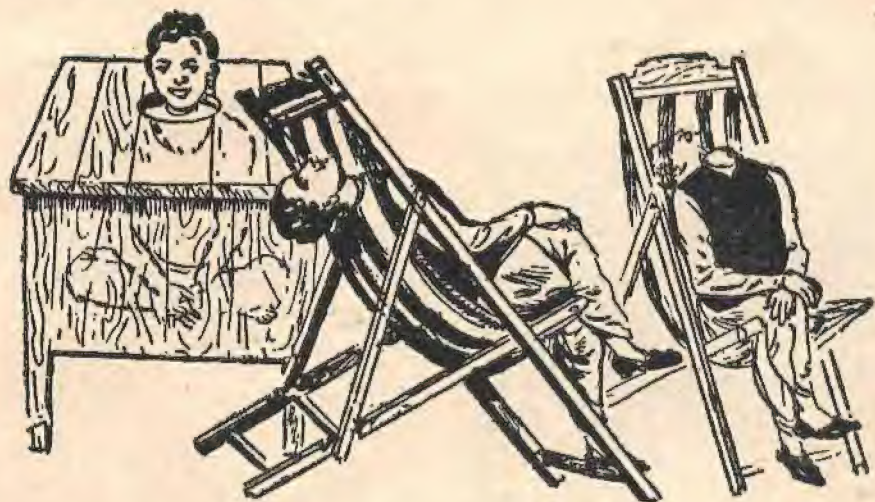
మనిషి తల “ఖండించటం” బంద్ర జాలికులు చేసే గొప్ప ప్రదర్శనలలో ఒకటి. కాన్యాస్ అమర్చిన పడక కుర్చీలో ఒక కుర్రవాడు పడుకుంటాడు. బంద్రజాలికుడు కుర్రవాణ్ణి హిప్పా టైజ్ చేస్తాడు. పక్కనే బల్లమీద పొట్లం ఆకారంలో చుట్టిన పెద్ద కాగితమూ, పెద్ద, పదునైన కత్తి, పెద్ద తువాలూ ఉంటాయి. కుర్రవాడికి ఘోరిగా స్పృహ తప్పిపోయాక, బంద్రజాలికుడు అతని తలను తువాలులో కప్పి, కత్తితో తెగ గోసేసి, తువాలులో ఉండే తలను కాగితం పొట్లంలో ఉంచి, ఆ పొట్లాన్ని తెచ్చి మరొక ఖాళీ బల్లపై పెడతాడు. కాగితం పైకి ఎత్తగానే తెగవేసిన తల బల్లపై కనిపిస్తుంది. ఇది బొమ్మ తల కాదు, రక్తమాంసాలు గల నిజమైన మనిషి తల! అసాధ్యమైన ఈ ట్రిక్కు చూసి ప్రేక్షకులు నివ్వెరపోతారు. పడక

కుర్చీలో కుర్రవాడి మొండెం కనిపిస్తూంటుంది, తల మాత్రం ఉండదు. బల్లమీద ఉన్న తలపై కాగితపు పొట్లం మూసి ఆ పొట్లాన్ని తెచ్చి పడక కుర్చీలో ఉండే మొండెముకు చేర్చి, తువాలూ కప్పి, అది తీసివేసేసరికి మొండెముకు తల అతికిపోతుంది.

ఇక ఈ ట్రిక్కులో గల మర్మం. దీనికిగాను ముందు ఇద్దరు కుర్రాళ్లను, ఒకే పోలికగలవాళ్లను, సంపాదించాలి. నేను కవలపిల్లల్ని ఉపయోగించేవాణ్ణి. లేదా, ఇద్దరూ ఒకే రకంగా ఉండేటట్టు మేకప్ చేయించవచ్చు. పడకకుర్చీ లోనూ, ఖాళీబల్ల పైభాగంలోనూ కూడా ట్రిక్కున్నది. ఈ బల్లమీద పరిచే గుడ్డ నేలదాకా వేళ్ళాదాలి, లేదా బల్లకింది భాగంలో చెక్క కూర్చున్నా ఉండాలి. బల్ల కిందిభాగంలో కుర్రవాడు దాగి ఉండటం ఒక బొమ్మలో చూపబడింది.

బల్ల పైభాగంలో గల కంతలోనుంచి వాడు తల పైకి పెడతాడు. బొమ్మలో పడక కుర్చీలో ఉండే మొండెమూ, కాన్వాస్ కంతలోనుంచి వెనకకు వెళ్ళిన తలా కనిపిస్తాయి.

ఒక పెద్ద తువాలుకు మారుగా మూడు నాలుగు చిన్న తువాళ్లు వాడవచ్చు. ఒకటి బల్ల పైభాగంలో కంతను కప్పటానికి, ఇంకొకటి కాన్వాసులో గల కంతను కప్పటానికి, ఈవిధంగా అవి ఉపయోగపడతాయి. ఒక కుర్రవాడు మొదటినుంచి బల్లలో పల దాగి



ఉంటాడు. రెండోవాడు ఇంద్రజాల ప్రదర్శనకు ఉపయోగపడతాడు. తువాలు తలమీద కప్పగానే కుర్చీలో కుర్రవాడు తల వెనక్కు వాల్చేస్తాడు. ఇంద్రజాలికుడు తలను కోసినట్టూ,

దానిని కాగితంపొట్లంలో తీసుకుపోయి బల్లమీద పెట్టినట్టూ నటిస్తాడు. కాగితం పొట్లం బల్లమీద పెట్టగానే బల్లలో ఉన్న కుర్రాడు తన తలను ఖాళీ పొట్లంలోకి ఎత్తుతాడు.

అట్టచివరి బొమ్మ

ఒకరోజు రాజు - 6

“అయ్యో, నావల్ల మీకు అపకారం జరిగిందా? అది నేను బుద్ధిపూర్వకంగా చేసినది కాదు. నా మాట నమ్ముండి. మీకు జరిగిన అన్యాయమేదో తెలియజేస్తే నాకు చేతనైన పరిహారం చేస్తాను. విరోధిస్తే చాలా బాధ పడతాను,” అన్నాడు ఖలీఫా.

అబూ మెత్తబద్దాడు. ఖలీఫాను తనవెంట తీసుకుపోయి జరిగినదంతా పూనగుచ్చినట్టు చెప్పాడు. చొక్కా



విప్పి తన శరరీరంమీద ఉన్న కొరడా దెబ్బ వాతలు చూపించాడు. వాటిని చూసి ఖలీఫా చాలా జాలిపడ్డాడు.

ఇద్దరూ కలిసి విందు ఆరగించారు. అనంతరం పానీయాలు సేవించారు. ఆ సమయంలో ఖలీఫా అబూ తాగే పానీయంలో రహస్యంగా మత్తుమందు కలిపాడు. అది తాగుతూనే అబూ స్పృహతప్పి పడిపోయాడు.

మళ్ళీ స్పృహ తెలిసేసరికి అతను రాజభవనంలో ఉన్నాడు. అతని చుట్టూ దాసీపిల్లలు నిలబడివున్నారు.

“ఓ పాపిష్టి దయ్యమా! నన్ను మళ్ళీ అవేశించావా?” అంటూ అబూ నిండా ముసుగుతన్ని, నిద్రపోతున్న వాడిలాగా గట్టిగా గుర్రక పెట్టసాగాడు.

గన్నా అతని పక్కనే మంచంమీద కూచుని, “ఏలినవారు నిద్రలేవాలి. ఉదయ ప్రార్థనలకు వేళఅయింది,” అని అతన్ని తట్టి లేపింది.

అబూ ముసుగులోనుంచే, “నన్ను ముట్టుకోకు, దయ్యమా!” అన్నాడు.

“నేను దయ్యాన్ని కాను. ఏలిన వారి దాసీని, గన్నాను,” అన్నదామె.

అబూ ముసుగు తన్నేసి చూట్టూ చూశాడు. ఆ దాసీలందరూ యింకా అక్కడే ఉన్నారు. అతను గన్నాకేసి తిరిగి, “నా వేలు కొరుకు!” అన్నాడు. అమె అతని వేలు గట్టిగా కొరికింది.

అబూ బాధతతో గంతులు వేస్తూ, "కలకాదు, నిజమే! నేను ఖలీఫానే!" అంటూ అరవసాగాడు. అతనితోబాటు అందరు దాసీలూ అరుస్తూ చుట్టూచేరి నవ్వుసాగారు.

ఇంతలో పాట్ట చేతబట్టుకుని విరగబడి నవ్వుతూ ఖలీఫా అక్కడికి వచ్చాడు. ఆయనను చూస్తూనే దాసీలు నవ్వులు మానేసి ప్రతిమల్లాగా ఎక్కడి వారక్కడ నిలిచిపోయారు.

"నువ్విక్కడకూడా దాపరించావా, మోసుల్ పర్తకుడా? చూశావా నీ మూలంగా నాకు మళ్ళీ ఈ పీడకల పట్టుకున్నది," అన్నాడు అబూ, ఖలీఫాను చూసి.

ఖలీఫా అతన్ని కౌగలించుకుని, "తమ్ముడూ, ఈసారి పీడకల కాదు. నిన్ను నా పరివారంలో చేర్చుకుని నీకేం కావలిస్తే అది ఇస్తాను," అన్నాడు.

ఆయన ఖలీఫా అనీ, ఆయనే తనను రెండుసార్లు రాజభవనానికి తీసుకువచ్చాడనీ అబూ ఆల్ హసన్ కు ఇప్పుడర్థమయింది. అతను ఖలీఫాకు వంగి సలాముచేసి, "తమ అండతప్ప నాకింకేమీ అవసరంలేదు," అన్నాడు.

"నాకు నీవంటి అల్ప సంతోమల స్నేహమే కావాలి. నేటినుంచీ నీకు రాజభవనంలో ఒక గది ఏర్పాటు చేస్తున్నాను. ఇకమీదట నీవు రాజ

భవనానికి రావటానికిగాని, నా గదికి రావటానికిగాని, రాణీ జుబేదా గదికి రావటానికిగాని ఎవరి అనుమతీ అవసరంలేదు," అన్నాడు ఖలీఫా.

ఆయన అబూ ఆల్ హసన్ కు పది వేల దీనారాలిప్పించి, దివాణానికి వేళ అయినందున అక్కడినుంచి బయలుదేరి వెళ్ళిపోయాడు.

అబూ పరమానందంతో యింటికి వెళ్లి తల్లికి జరిగినదంతా చెప్పాడు. ఆమె చాలా సంతోషించింది. రోజు కొకసారి వచ్చి చూసిపోతూంటానని తల్లికి మాట ఇచ్చి అబూ రాజభవనానికి తిరిగి వెళ్ళాడు.

(ఇంకా వుంది)





వార్తలు-విశేషాలు

ద్వితీయ పంచవర్షప్రణాళికలో, దేశంలో టెలివిజన్ సదుపాయాలకు తగిన అవకాశాలు కల్పింపబడగలవు. వార్తా ప్రసారశాఖలకు కేటాయించిన టెమ్పిడి కోట్ల రూపాయలలోను, 40 లక్షలు టెలివిజన్‌కు ప్రత్యేకించబడ్డాయి.

* ప్లానింగ్ కమిషన్‌వారి తుదినివేదిక ప్రకారం, ద్వితీయ పంచవర్షప్రణాళికలో, దక్షిణాది రాష్ట్రాలకు హెచ్చుమొత్తాలను కేటాయించటం జరిగింది. లోగడ అంధ్రరాష్ట్రానికి కేటాయించిన మొత్తాన్ని 116 కోట్ల 20 లక్షలనుంచి, 119 కోట్ల రూపాయలకు, హైదరాబాదుకు కేటాయించిన మొత్తాన్ని 100 కోట్లనుంచి 100 కోట్ల 20 లక్షల రూపాయలకు పెంచారు.

* రైల్వేల ఆదాయం హెచ్చించడానికి వీలుగా, టిక్కెట్లులేని ప్రయాణాలను నివారించే నిమిత్తం, తగుచర్యలు గైకొనాలని రైల్వేశాఖ అంచనాల సంఘం, తన నివేదికలో తెలియ జేసింది. టిక్కెట్లులేని ప్రయాణీకులమూలంగా, ప్రతి ఏడు రైల్వేల రాబడి రెండు, మూడు కోట్ల రూపాయలవరకు తగ్గగలదని అంచనా వెయ్యబడింది.

* నార్వేదేశంలో పూడిపోయిన, ఒక అతి పురాతన 'వైకింగ్' నౌకలో దొరికిన బౌద్ధవిగ్రహాన్ని గురించిన వివరాలు సేకరించాలని, ఆ దేశంలోని మన ప్రతినిధివర్గానికి పుత్తరపుచ్చేయ బడింది. ఆ 'వైకింగ్' నౌక నమూనాను, నార్వే పౌరుడొకడు, సిక్కిం మహారాజుకు బహూకరించాడు.



పూర్వం లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలక్, లాలా లజపత్కరాయ్ గార్లు నిర్బంధంలో వుంచబడిన మాండలే బైలులో, వారి జ్ఞాపకచిహ్నాన్ని ఒకదాన్ని నెలకొల్పాలనే ఇండియా ప్రభుత్వ సూచనను, బర్మాప్రభుత్వం అమోదించిందని రాజ్యసభలో వెల్లడించబడింది.

ఆంధ్రరాష్ట్రంలో రెండు వరద కంబోలో స్కీములను, ఇండియా ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. ఈ స్కీములలో ఒకటి బుడమేరుపై రిజర్వాయర్ ఏర్పాటు, రెండవది కృష్ణానది లోనికి, బుడమేటినిటి డైవర్స్ స్కీము.

గత సంవత్సరం జులై నుంచి, ఇప్పటివరకు ఇండియన్ రైల్వేలకు వర్షాలవల్ల, వరదలవల్ల 78 లక్షల రూపాయలకుపైగా నష్టం సంభవించినట్టు అంచనావెయ్యబడింది.

వచ్చే ఆగస్టుమాసంలోగా, ఆంధ్రరాష్ట్రంలో మరి 20 జాతీయ వికాసకార్యక్రమాలు ప్రారంభించబడగలవు. ఈ కార్యక్రమాలలో పాల్గొనడానికి 280 మంది గ్రామసేవకులు అవసరం కాగలరు. ప్రస్తుతం వీరు జాతీయ వికాసకార్యక్రమ కేంద్రాలలో పొందుతున్న శిక్షణ అప్పటికి పూర్తికాగలదు.

బొంబాయికి 32 మైళ్ళ వుత్తరంగావున్న, పాత రేవువట్టణమైన సోపారాలో క్రిస్తుపూర్వం రెండవ శతాబ్దికివెందిన శిలావస్తు ఖండాలు, మట్టిపాత్రల శకలాలు దొరికాయి. ఇవి చాలా చరిత్రపాఠాన్యంగాల వస్తువులని వీటిని పరిశీలించిన, బొంబాయిరాష్ట్ర చారిత్రకాధారాల బోర్డు సర్వేకమిటి సభ్యుడు శ్రీ డి. బి. చితాలే ప్రకటిస్తున్నారు.

సోవియెట్ యూనియన్ లోని ఒక ఫ్యాక్టరీ గుడ్డివారికోసం, చేతిగడియారాలు తయారు చేస్తున్నది. ఈ గడియారాల డయల్సు, గంటలు, నిమిషాలు చూపే ముళ్ళుకూడా ప్రత్యేకంగా నిర్మింపబడతాయట.



చిత్రకథ



దాసూ, వాసూలు ఒకరోజు సాయంకాలం, 'టైగర్'ని వెంటపెట్టుకొని, కాలవ కేసి పికారు బయలుదేరారు. వారికి ముందుగా, గొడుగువేసుకొని, ఆ వూరి ముసలిపంతులు నడుస్తున్నాడు. హఠాత్తుగా పెద్ద సుడిగాలి వచ్చి, గొడుగుతో సహా ముసలిపంతులు గాలిలోకి లేచాడు. దాసు పరుగెత్తుకు వెళ్లి, పంతులు కాళ్లు పట్టుకొని, కిందకు లాగసాగాడు. దాసు ఎగిరిపోకుండా, వాసు పట్టుకొన్నాడు. ఇంతలో పంతులుచేతిలోని గొడుగు గాలిలోకి ఎగిరింది. 'టైగర్' పరుగెత్తుకుపోయి దాన్ని పట్టుకొని తెచ్చి పంతులుకు యిచ్చింది. అతడికి, దాసూ వాసూలుచేసిన సహాయంకన్న 'టైగర్' సహాయమే గొప్పగా కనబడింది.



నిర్మలకు పాఠము...

మాలవెయ్యక్క చిన్ని కుమారుడు మోహన్ చిల్లవ్వచూడక అటవన్ను పూసుకొంటావని నీవు అంటావు. నిర్మల ఇంట్లోకి.

మోహన్ యొక్క అటవన్ను పూసుకొంటావని నీవు అంటావు. నిర్మల ఇంట్లోకి.

పెంకి మోహన్! నీవు మోహన్ అటవన్ను పూసుకొంటావు! నీవు అంటావు!

నిర్మల ఇంట్లో మోహన్ యొక్క అటవన్ను పూసుకొంటావని నీవు అంటావు. నిర్మల ఇంట్లోకి.

అమ్మదే కాదు... అతనికి బుద్ధి చెప్పింది... చదువారే చూడండి! ఇన్నాడు వాగొక కువ్వలను పడవెళ్ళారు! (అటవన్ను పూసుకొంటావని నీవు అంటావు) నిర్మల ఇంట్లోకి.

మాలవెయ్యక్క నిర్మల! మోహన్ యొక్క అటవన్ను పూసుకొంటావని నీవు అంటావు. నిర్మల ఇంట్లోకి.

దాని ఎంతో శ్రమగా నేర్చుకుంది. దానికి నీవు నాకు చెప్పు? నీవు దానిని నవ్వుకుంటావని నీవు అంటావు. నిర్మల ఇంట్లోకి.

అమ్మదే, నేను బాదను, ఎందుకనగా నేను నిర్మలకు నవ్వుకుంటావని నీవు అంటావు. నిర్మల ఇంట్లోకి.

వాడు బట్టలను తేలికగా చీలిస్తే మోపునట్లు చేయను ఎందుకనగా అది బట్టల పొగులను తెంచును. బాదబడిన బట్ట పెద్దదిగా చూడబడతాడే.

నిర్మలకు నవ్వుకుంటావని నీవు అంటావు. నిర్మల ఇంట్లోకి.

అదీ నిజం! నిర్మలకు బట్టలను బాదకుంటావని నీవు అంటావు. నిర్మల ఇంట్లోకి.

సన్ లైట్ సబ్బు

భారతదేశంలో తయారుచేయబడినది

బట్టలు చాలకాలము మున్నునట్లు చేయను

నవభారత నిర్మాణానికి

నవ యువతీ యువకులు అవసరం.
అట్టి యువతీ యువకులను పొంద
గలిగిన మాతలు కావాలంటే, మహిళలు
సే వించువలసింది

లోధ్ర

గర్భాశయ రోగనివారిణి

కేసరి కుటీరం లి.

15, వెస్టు కాట్ రోడ్డు,
రాయపేట, మదరాసు - 14.



LODHRA

FOR LADIES HEALTH

కేసరి కుటీరం లి., మద్రాసు. 14

NATARAJA • VICTORIA • NATARAJA • VICTORIA • NATARAJA

NATARAJA

పి.నటేశ మొదలియార్

NATARAJA

లెన్సీసు {జులగం, నుల్లెవ్యాన్యం నాయుడు & సన్స్

NATARAJA

రి పి. కృష్ణయ్యార్ నాయుడు

NATARAJA • VICTORIA

NATARAJA • VICTORIA

NATARAJA • VICTORIA

NATARAJA • VICTORIA

NATARAJA • VICTORIA

NATARAJA • VICTORIA

NATARAJA • VICTORIA

NATARAJA • VICTORIA

NATARAJA • VICTORIA

NATARAJA • VICTORIA

NATARAJA • VICTORIA

NATARAJA • VICTORIA

PHONE:
3245
2224



Gram:
JALAGAM

నెం. 1, నెం. 3, నెం. 7 హల్లర్లకు
ఇండియాలో తయారుచేయబడిన
ఉత్తమ హల్లర్ కవరు.

17, ERRABALLU CHETTY ST., MADRAS-1

వి విధమయిన అచ్చుపనులైనను
అతి చక్కగా...
అనుకొన్న గడువులో
మేము చేసి యివ్వగలము!

★

మా ముద్రణశాలకు తోడుగా చిత్రకళాశాఖ,
బ్లాకు తయారీశాఖ, లిటో-ఆఫ్ సెట్
సంస్థలు నమకూడివున్నవి.

★

డి బి. ఎన్. కె. ప్రెస్
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్

చందమామ బిల్డింగ్స్
వడవళని :: మదరాసు - 26

ఫోన్ : 88474



మల్టీ కలర్

ఫాటో ఆఫ్ సెట్ ప్రింటింగ్ లోనూ,
ప్రోసెస్ బ్లాకులు తయారుచేయటంలోనూ
సరికొత్త యంత్ర పరికరాలతో
విశేషమైన అనుభవం గల నిపుణులతో

ఆర్టిస్టులతో, టెక్నిషియనులతో
30" x 40" కెమెరా సహాయంతో

అత్యున్నత ప్రమాణాలను ఎల్లప్పుడూ
నిలబెట్టగల ఏకైక ఆంధ్రసంస్థ
(క్యాలెండర్లకు చక్కని నమూనాలకు,
ముద్రణనుగూర్చి అడగండి.)

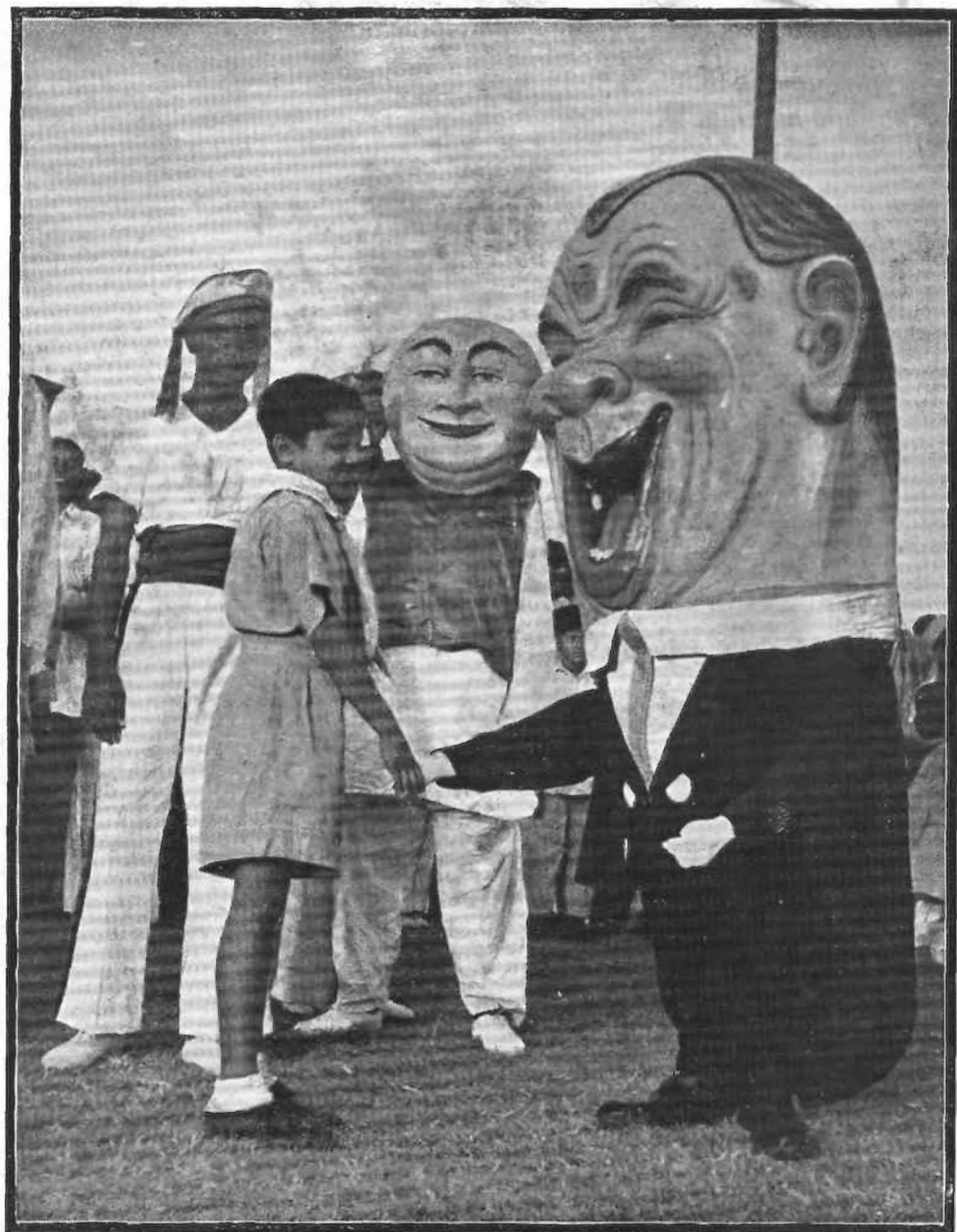
ప్రసాద్ ప్రోసెస్

(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్

చందమామ బిల్డింగ్స్

వడపల్లిని

:: మదరాసు-26



బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

తమరి ధర్మన భాగ్యమబ్బెను
ధన్యులము నుండి

పంపినవారు :
క. గౌ. జానకి, ఇ. తాండ్రపాడు

